

Boek Gemeente-zijn
Draft 2.2
© Oscar Griffioen

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!

*Hardop denken over
hedendaags discipelschap
en modern kerk-zijn*

Oscar Griffioen

Inhoudsopgave

Voorwoord

Inleiding

Deel 1 – Relatie en Vriendschap (hfdst.1-6)

Deel 2 – Het Idee van de Gemeente (hfdst.7-9)

Deel 3 – Over de Gemeente in metaforen (hfdst.10-17)

Deel 4 – Functie en Vorm (hfdst.18-24)

Deel 5 – De dynamiek van Gemeente-zijn (hfdst.25-32)

Deel 6 – Gemeente of Club (hfdst.33-50)

Nawoord

Voorwoord

*Waarin ik mezelf poog te verdedigen
tegenover die christenen en kerkgangers,
die dit boek willen lezen
of er over denken dat te zullen gaan doen*

Er zijn genoeg – en ik denk wel eens, werkelijk te veel! – boeken geschreven over de gemeente, de kerk. Daarnaast zijn er ook nog een legio aan leaflets, artikelen, blogs en andere al dan niet goed bedoelde bronnen van informatie beschikbaar.

Dit is dan ook een poging tot een ander boek, met een andere opzet. Vast niet met een nog niet eerder gehoorde mening.

De enige reden is dat ik schrijf om voor mezelf weer eens kort neer te pennen wat ik denk en “hoop te geloven.” Ik heb misschien wel een hoop geloof maar ik hoop ook iets te geloven.

Dat laatste – die “hoop” – is iets dat steeds weer bijgeschaafd moet worden en wat in de steigers staat: ik ben als leerling en volgeling van Jezus onderweg. Steeds denk ik iets beter te weten en te begrijpen. Soms denk ik zelfs wel eens het aan anderen te kunnen uitleggen. Dat loopt regelmatig op niets uit: ik kan het nog niet goed formuleren, anderen hebben een andere vastgeroeste mening, willen van geen wijken weten of ik heb het gewoon verkeerd.

Mijn geloof gaat dan met *hoop* samen: ik hoop te geloven dat ik het momenteel een beetje begrijp, van dat wat Paulus een “geheimenis” (een mysterie) noemt.

Want dat moet de gemeente wel zijn: als de gemeente (de kerk) al die gelovigen in Jezus tezamen zijn, dan moet het wel iets zijn dat “complex” is en zeker iets dat niet eenvoudig te begrijpen is – wat het is, hoe het werkt, waartoe het dient – laat staan dat het makkelijk aan derden te verwoorden en uit te leggen is.

Overigens denk ik (misschien erg arrogant), dat mijn schrijverij meer vragen zal oproepen dan dat het antwoorden zal geven. Misschien is het heel goed mogelijk dat ik jou als lezer een beetje eenzaam verbijsterd in de woestijn achterlaat. Dat is dan niet expres zo bedoeld... Ik zelf voel me juist ook zo. Dus fijn wanneer je me vergezellen wilt in het meezoeken naar die mogelijke antwoorden op die vragen en kwesties die met volgeling van Jezus zijn (te midden en in relatie – vriendschap – met al die andere vrienden van Jezus) te maken hebben.

Inleiding

Waarin ik iets tracht te geven van een overzicht

In een poging iets over gemeente-zijn te zeggen, dien ik eerst iets te schetsen van mijn idee van christen-zijn. Immers de gemeente is een groep mensen. Jezus zegt: "Ik bouw Mijn gemeente." Wat bedoelt Jezus daarmee? Wat is een *gemeente*? Heb ik hetzelfde voor ogen als Hem?! Spreken we over hetzelfde of kletsen we langs elkaar heen? Ja, dat zou zo maar kunnen. Ik wil daar graag wat meer over kwijt, zowel voor mezelf als degenen die ook met deze vraag bezig zijn. Het mag niet zo zijn dat we "een huis bouwen" en dat het achteraf blijkt dat onze grote vriend Jezus helemaal niet meebouwde...¹

"Kom tot mij..." . Hoe belangrijk is ieders persoonlijke relatie met Jezus? Hoe belangrijk is het dat elk "gemeentelid" Jezus persoonlijk kent? Voor mij is dit het fundament van mijn leven en daarmee ook het centrale idee van gemeente-zijn: de relatie die ik heb met die andere christenen en wat we doen en hoe we het doen wordt bepaald door mijn relatie met Jezus persoonlijk.

Eerst hij, dan de anderen. Niet andersom (met alle respect voor die andere leden van zijn gemeente)!

Metaforen. Wat is een kerk? Ik bedoel: wat zegt de Bijbel er eigenlijk over? Hoewel de Bijbel helemaal niets zegt (de mijne tenminste niet – die heb ik nog nooit horen praten en daar ben ik erg blij om, want ik zou me rot schrikken!), maar wat bedoelt naast Jezus, Paulus en bijvoorbeeld ook Petrus met "gemeente"? Geeft de Bijbel daar echt informatie over en zo ja hoe en wat betekent dat voor vandaag, hier en nu voor mij tezamen met die andere "zoekers"?

En als we een idee van gemeente-zijn kunnen halen uit de Bijbel – het nieuwe testament – wat kunnen en moeten we daar dan praktisch mee?! Het is namelijk één ding iets te begrijpen en vaak een heel ander dingen om dat dan toe te passen.

We hebben een openbaring (wat God zegt in de Bijbel) en die wij interpreteren... Maar dan moeten we het ook nog toepassen! En als we een mogelijke toepassing hebben gevonden (Hoera voor onszelf) kan dat vervolgens misschien wel helemaal niet de bedoeling van die oorspronkelijke openbaring zijn! We zijn zo stom en dom en eigenwijs... En dan boos op Jezus wanneer het niet "werkt," wat Hij zegt. Maar als we eerlijk zijn: het is ons

¹ Ps.127

onbegrip en onze eigenwijze eigen invulling waardoor het niet kán werken wat Hij gezegd heeft. Au, ja. Maar het is vaak o zo waar gebleken...

Functie en vorm. Zijn er elementen die er moeten zijn en die de gemeente tot gemeente maakt? Hoe belangrijk en dan ook welke rol hebben tradities? Op basis van deze vragen zijn door de geschiedenis heen kerken ontstaan en kerken “gescheurd” en nieuwe “denominaties” ontstaan en misschien wel geëindigd...

Kan dat laatste, trouwens? Ik bedoel: kan een gemeente “scheuren”? Ik heb wel eens een gescheurd plafond of een scheur in een oude muur gezien. Ik heb wel eens een oude laken doorgescheurd omdat ik lappen nodig had om een fiets schoon te maken. Maar als Jezus over gemeente spreekt, die Hij bouwt, kan dat dan “scheuren”? Waarom staat Hij dat toe? En als het “scheuren” niet iets van Hem is en het gebeurt toch zou het dan kunnen zijn dat het kán scheuren eenvoudigweg omdat het niet “zijn” gemeente is, maar gewoon een groepje christenen die lekker bezig zijn te scheuren zonder Jezus?

Dynamieken. Hoe en wanneer komen we samen als “kerk”? Wat gaan we dan doen? En wie bepaalt dat? En ook: wie gaat het doen en op wat voor manier en voor hoelang? Moet een kerkdienst altijd in een kerk zijn, geleid door een dominee, pastoor, voorganger, oudste, leider (of wat voor titel we voor die persoon ook hebben verzonnen). En mag het ook korter dan een uur op zondagmorgen duren of begint het “echte werk” pas ná anderhalf uur?

Gemeente of club. In hoeverre is organisatie belangrijk voor een lokale gemeente? Of doet dat er uiteindelijk eigenlijk gewoon niet toe? Hoe beleven we het om samen op trekken met Jezus (het “volgen van Hem” met elkaar)? En wat als mensen weggaan? Moeten we dat écht “erg” vinden? Hoe gastvrij zijn we voor nieuwe mensen? Of lijken we meer op een besloten club met allerlei voorwaarden om lid te kunnen worden? Of is onze kring altijd groot genoeg om nieuwe mensen te ontvangen? Is ons eigen hart eigenlijk wel groot, wijd en open genoeg...?!

Deel 1

Relatie en Vriendschap

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!

Hoofdstuk 1

*lets over echte relatie
of noem het gewoon een uitnodiging
tot een werkelijk gemeente vriendschap*

Ik ben al lang onder de indruk van de persoon Jezus Christus. Dat is iemand die geleefd heeft en wiens handel en wandel kort genoemd wordt in de Bijbel. In dat deel van de Bijbel dat “nieuwe testament” heet.

Maar eigenlijk gaat de hele Bijbel over Jezus. Er wordt naar Hem verwezen, over Hem gesproken, Hij wordt “beloofd” als Messias en als Hij uiteindelijk op aarde verschijnt – geboren wordt (Kerst) – en de dingen gaat doen die Hij doen “moet” dan zet dat voor velen hun leven op z’n kop. Hij sterft voor de zonde van de wereld (Goede Vrijdag) en staat weer op uit de dood (Pasen). Na zijn hemelvaart, zendt Hij, zoals Hij beloofde, de Heilige Geest voor “zijn volgelingen”, de gemeente (Pinksteren).

Die volgelingen of discipelen (leerlingen) vertellen anderen over Jezus en verkondigen zo het Evangelie van Gods Koninkrijk aan de maatschappij, de wereld. Na de vier beschrijvingen van Jezus’ leven door Mattheüs, Markus, Lukas en Johannes (het begin van het “nieuwe testament”) wordt er steeds door anderen en aan anderen over Jezus gesproken.

Ja, eigenlijk gaat gewoon de hele Bijbel over Hem! Wat een protagonist! Het centrale thema van de hele schepping en de eeuwigheid – vanuit het gezichtspunt van de hemel gezien: Jezus de Christus. Omvangrijk! Het middelpunt van het heelal.

Máár tegelijk degene die mij en jou op het oog heeft. “Kom en volg mij!” is de uitnodiging aan Petrus, Johannes en Jacobus. En niet te vergeten de “zondige” belastinginner, Levi (Mattheüs). Mensen bij name geroepen.

En deze uitnodiging is algemeen en dus voor iedereen. Vul je eigen naam maar in... Doe maar gewoon! Ja, gewoon doen! Hij nodigt ook mij en jou uit, ook al hebben we niet een naam die in de Bijbel voorkomt. Geen paniek. Ook jou wil Hij hebben in zijn kring van vrienden.

Hoofdstuk 2

Doe je maskers maar af!

Jezus heeft een afkeer van theater

Je kan en mag erbij horen als je “echt” wilt zijn. Als je echt bent of het tenminste wilt worden! Aan maskerdragers heeft Hij toch wel een hekel. Geen rollenspel. Als je jezelf beter voordoet dan je werkelijk bent, dan val je bij Hem zo door de mand. Houd dan maar veilig afstand. Wees jezelf. Hij accepteert je zoals je bent, niet zoals je je voordoet.

Daarom kon Hij niets met religieuze leiders, zoals de Farizeeën en Sadduceeën. Wat dat waren maakt nu niet veel uit voor jou en mij. Het klinkt al eng, en dat waren ze ook. Wettenmakers en regelbedenkers. Niet voor zichzelf maar juist voor anderen. Jezus noemt ze openlijk (of Hij nu met ze sprak of over hen): huichelaars. “Laat ze met rust” raadt Hij zijn volgelingen en vrienden aan. En dat moeten wij dan ook maar doen.

En als we het zelf zijn, van die zogenaamde “o zo verstandige mensen in eigen ogen” en van die lui die denken dat ze alles wel weten en anderen kunnen vertellen hoe ze moeten leven (wat ze wel en niet moeten doen), dan moeten we maar ver van Jezus vandaan blijven. Maar dat is een overbodige raad: als je zo bent, dan wil je niet bij Hem horen. Nee, dan wil je niet lang in zijn buurt zijn... Het is alleen al slecht voor je eigen geweldige reputatie!

Echt waar: Als je bent als de religieuzen en de vrome godsdienstlijders dan knap je snel op Jezus af. Hij speelt het spelletje van wie-is-de-beste? niet mee, want zo ís Hij niet. En... Hij weet hoe ontzettend vermoeiend het is! Je steeds beter voor doen dan je werkelijk bent. Onuitsprekelijk vermoeiend is het om je steeds te willen bewijzen. Dodelijk voor je ziel is het om steeds maar je best te doen om te zorgen dat anderen het beste van je denken en van je vinden. En hoe eenzaam ook! Jezus hield zich daar dan ook – heel wijs! – niet mee bezig.

Hij wilde maar één ding: samen zijn met zijn Vader. En uit dat samen zijn – die vriendschap en relatie – wilde Hij dingen doen. Samen doen. En dan alleen dat wat Hij zijn Vader zag doen. En eventueel ook nog zeggen wat zijn Vader zei. Maar zeker niets meer dan dat alles.

Hoofdstuk 3

Relatie is samen zijn en samen gaan en samen doen.

Een gezamenlijk avontuur.

*Niets geen georganiseerd programma
of een tot in detail geheel verzorgde reis!*

En Jezus nodigt ons uit om dat ook zo te beleven en te doen. Zijn en dan doen op basis van vriendschap. Samen optrekken. Niks geen eenzaamheid. Niets geen werken om liefde en vriendschap te “verdienen”! Gewoon samen gaan. Hij accepteert ons zoals we zijn en door met Hem op te trekken, blijven we niet zoals we zijn. Nee, we worden veranderd! En dat in een natuurlijk, logisch, organisch proces van leven: samen zijn en doen en dat verandert ons dan.

Kan dat zo makkelijk?

Ja, tenzij Jezus een leugenaar is.

En ik wil het risico nemen: Ik ben moe van de strijd van de wereld om steeds de beste, de meeste, de eerste te “moeten” zijn.

Wie bepaalt dit “moeten”? Uiteindelijk, ik altijd zelf... Ik kan kiezen mee te rennen met een volslagen gekke wereld of daarmee ophouden en gewoon met Jezus optrekken. Die keuze is voor mijn leven aan mij. Wat jij doet, dat moet jij letterlijk echt zelf weten (en dan zelf beslissen om conform die keus daadwerkelijk te gaan leven)!

Jezus spreekt over zijn samen leven met God de Vader als een Vader-Zoon-samenwerking.² Het is een samen doen vanuit intimiteit, niet als werker en baas, maar als zoon en vader. Het is een biologische- en een liefdesrelatie. Gebaseerd op “zijn” en niet op “werk”.

En Hij nodigt ons uit dat met Hem te beleven: doen op basis van samen doen en dat vanuit een samen zijn: we horen als vrienden bij elkaar. We zijn vrienden van de Zoon van God. (En sterker: door geloof in zijn dood en opstanding, worden we broers en zussen van Jezus, omdat we door Hem tot kinderen van God worden gemaakt.) Relatie met Jezus is wat Hij met ons wil: dat is de reden dat Hij naar de aarde kwam...

² Zie in het gedeelte van Matt.11:20-30. Indien mogelijk bekijk het eens in The Message van Eugene Peterson.

Hoofdstuk 4

*Ingaan op Jezus' uitnodiging is het werkelijke eindpunt
van mijn geren, gejakker, gehol en gevlieg,
het rennen-vallen-opstaan-en-weer-doorgaan.
De échte oplossing voor vermoeidheid*

Hij weet hoe moe je wordt van religie, godsdienstige regels en te behalen normen (door anderen aan je opgelegd, desnoods vanuit een lege, betekenisloze traditie), het leven (en je levensstijl), het “werken” en jezelf bewijzen door te presteren...

“Kom bij mij!” Ja, ik denk echt dat dat de werkelijke oplossing is. Rust vinden kan ik niet zelf. Ik heb iemand nodig die de rust zelve is!

“Knijp er met Mij even tussenuit” schijnt Hij te zeggen tegen mij. Ja, ik hoor het goed. Ik weet dat het waar is: want wanneer ik mijn agenda en plannen en de wensen van de maatschappij en alle mensen om mij heen met al hun goede bedoelingen blijf nalopen en daar naar blijf luisteren, dan komt er nooit een stil moment. Er met Jezus tussen uit knijpen en Hem belangrijker te vinden dan al het (ja, ook het zogenaamd “goede”!) werk dat nog moet gebeuren, is gewoon fantastisch nodig... Alleen zo herstel ik mijn “leven”. Want, zeg eerlijk, alle dagen doorgaan en de weken doorrennen, is toch niet “leven” zoals het bedoeld kan zijn?!

Ik moet dicht bij degene zijn die zelf het leven is. Ik moet een levensstijl leren die goddelijk is en gezond én daarmee menselijk door als vriend op te trekken met degene die de weg (de levensweg) is. Alles zonder Jezus is leugen, een farce, een masker, onecht, gebakken lucht. Simpel, omdat alleen Hij de waarheid is.

Knijp er tussenuit door Mij te volgen, zegt Jezus. “Ik zal je laten zien wat het is om werkelijk tot rust te komen.” Het klinkt als het leren om goddelijk te leren uitblazen: “Poeh, poeh... eindelijk rust.”

Door mijn ontmoeting en leren kennen van Jezus ben ik er achter gekomen dat ik ontzettend moe was van het georganiseerde christendom – “wettige religie”. Moe van het rekstokgeloof waar je met je tanden aan moet hangen omdat je met je handen God moet loven en prijzen. Tot de ontdekking komen dat dat nooit Gods plan was en nooit Jezus' bedoeling werkt echt bevrijdend. Nu is echt leven dus toch mogelijk voor je dood!

Hoofdstuk 5

*Gods bedoeling met ons:
We zijn geschapen en gered
om voor eeuwig in aanbeddende verwondering
toe te zien op Jezus*

Net als met de Vader, wil Jezus dat wij met Hem zijn en samen met Hem dan dingen doen. Of beter: kijken hoe Hij het doet. We leren van Hem door naar Hem te kijken en te kijken wat en hoe Hij het doet.

Eerst naar Hem kijken. Hij is belangrijker dan wat Hij doet of doen gaat. Echte liefde gaat eerst om de persoon. Dan pas kijken we naar wat Hij doet en hoe. Als “harde werkers”, gesmeed door de ijzeren tanden van de tijd in de smidse van de maatschappij en onmenselijke wereld, moeten we dat weer niet gaan omdraaien.

Eerst naar Hem kijken! Echt waar...

Leer daar maar tijd voor te maken. Leer dat maar als eerste prioriteit te stellen. (Als enige echte *eerste* prioriteit!). Daar ligt het herstel van je leven door naar het Leven te kijken en van Hem onder de indruk te zijn. Daarna misschien pas van wat Hij doet. Echte rust leren en ervaren zit ‘m in Hem kennen.

Jezus wil dat je van Hem leert het ongedwongen ritme van genade. Tsja... Dat is zelfs zonder het wetmatige getik van een metronoom. Het kan misschien zelfs uit het ritme klinken, maar dat komt omdat we zo lang het gedreun van de dwang, het doen en het *moeten* in onze oren hebben gehoord – al was het maar omdat we dat steeds weer zelf voor onszelf herhaalde. Daardoor hebben we Gods hartklop niet kunnen horen. We waren ver – *levensbedreigend ver!* – van Hem afgedwaald.

Nu is daar weer die uitnodiging van Jezus: “Kom bij Mij! We knijpen er tussenuit! Weg! Weg! Samen zijn... Dan samen wandelen en samen doen – en met dat laatste bedoel Ik: Kijk naar Mij en kijk maar hoe Ik het doe. Leer het ongedwongen ritme van de genade waartoe je bestemd bent door God de Vader. Ik beloof je: Ik zal je geen zwaar juk opleggen of iets geven (of te doen geven) wat totaal niet bij je past. Ik heb namelijk geen verborgen agenda en ook geen ³bijbedoelingen! Met Mij zal je het leven beleven, zoals Ik het bedoeld heb. Je zal vrij zijn als een vogeltje en je licht voelen als een veertje. Ja, kom bij Mij!”

³ Joh.10:10b

Of ik ga op deze uitnodiging in, óf ik ben dwaas en stronteigenwijs en ik haal dan dus gewoon mijn schouders hiervoor op. Laat ik zo'n uitnodiging liggen door *gewoon* mijn eigen gang te blijven gaan? Dat is niet "gewoon" ... dat is diep tragisch en oliedom – zeker niet "gewoon" in de betekenis van "normaal." Nee, het is gezien vanuit Gods oogpunt en de eeuwigheid werkelijk krankzinnig!

Echte verandering ten goede voor mij en mijn leven komt, wanneer ik deze uitnodiging van Jezus aanneem en ervoor kies Hem te volgen en van Hem te leren... Door samen met Hem te zijn en met Hem te "werken", eenvoudigweg door te kijken wat en hoe Hij het doet.

Het is te mooi om niet waar te kunnen zijn!

Hoofdstuk 6

*Als het alleen om Jezus gaat,
Hoe zit het met al die anderen dan...?*

De eerste uitnodiging die Jezus deed en doet (en ik denk zal blijven doen, aangezien Hij niet zo veranderlijk is als ik en jij), is "bekeer je en volg Mij". Laat de boel de boel van je oude leven en kom bij Mij en ervaar echte rust en herstel van leven in mijn aanwezigheid.

Bekeer je!

Dit is niets anders dan opnieuw leren denken en je motivaties herzien en je (godsdienstige) definities wijzigen. Dus: anders gaan denken! Bekering, begint tussen je oren. Hoe je denkt, zo zie je de wereld en hoe je dat ziet – inclusief jezelf daarin – bepaalt wat je gaat doen en laten.

Anders denken door te gaan denken aan Hem en met Hem. En dat is uitsluitend mogelijk door met Hem persoonlijk te wandelen en samen te doen.

Dat leer je niet uit een boekje, niet in een klasje van één of andere "school". En leer je ook niet van anderen. Die anderen mogen je misschien wel helpen, maar het leren komt direct van Jezus als je Verlosser en Heer. We volgen Hém! Dat is zijn uitnodiging – niet het volgen van een boek (ook de Bijbel niet!), een groep religieuzen, een mening, een traditie, een doctrine.

Nee, we hangen Hem aan. We hangen aan zijn lippen. We horen (als schapen van de zijn kudde) zijn stem...

Hoe aardig en hoe belangrijk die andere mensen ook voor je zijn en hoe thuis je je ook voelt als je met ze samen bent, het gaat eerst om Jezus en dan pas om

hen... Dat is niet kwetsend bedoeld,, maar dat is hoe Jezus het wil en bedoeld heeft. Zijn methoden en wensen en ideeën kunnen we (ook voor ons eigen bestwil) niet aanpassen. “Als je anderen meer belangrijker en liever hebt dan Mij, dan kan je mijn leerling niet zijn.”⁴

Net zoals Hij zich helemaal aan mij en jou wil geven en toewijden, zo vraagt Hij dat van ons. Echte liefde sluit geen compromis. Dat komt in die liefdesrelatie, die vriendschap, niet op: “Nee, nee, het gaat uitsluitend om jou! Hoe zo iemand anders *erbij?*” Nee, ben je gek, dat is ongehoord. Dat is zelfs “goor”, want het ruikt en zal smaken naar overspel, naar geestelijke “porno”.

Echte liefde is een toewijding aan één – kijkt naar één, is onder de indruk van één en begeert en verlangt naar die ene... En dat dan wederzijds. Geen discussie daarover.

“Dank voor de duidelijkheid, Jezus. Uiteraard, zijn ouders, familie, werk en andere zaken aan U ondergeschikt. Hoe kan ik anders gaan denken – “me bekeren” – wanneer die anderen naast U blijven staan (laat staan, boven U!) wanneer ik aan U denk, met U optrek en U me laat zien wat U doet en hoe U het doet...? Dat vertroebelt mijn beeld en uiteindelijk mijn relatie met U. Dan blijf ik hangen in de strijd in mijn hoofd: wat-zullen-die-anderen-ervan-denken? Nee, ik wil denken wat U denkt! U, Jezus, bent mijn Vriend en Meester!”

Bekering en Jezus gaan volgen en Hem blijven volgen, begint bij een nieuwe definitie van vriendschap en relaties. En het dan bepalen dat het voortaan uitsluitend om Jezus gaat. De anderen doen er eigenlijk gewoon niet meer toe, als het om liefde gaat. Respect, oké... Dienstbaar zijn, prima... Uiteraard, geen enkel probleem, want Jezus volgen betekent geen onverschilligheid naar anderen, nee, kom zeg! Maar die “liefde tussen Jezus en mezelf” kan ik met niemand en niets delen. Nee, echt níet!

⁴ Luister bijvoorbeeld naar wat Jezus zegt in Matt.10:37-40

Deel 2

Het idee van de Gemeente

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!

Hoofdstuk 7

*Als Jezus over “gemeente” praat,
waar heeft Hij het dan over?!
Of weten we het zelf al zo goed,
dat we het Hém gaan uitleggen
(wat Hij er volgens ons mee moet bedoelen)?*

Het gaat om Jezus. Daarna komen die anderen pas die ook Hem volgen en zijn vrienden zijn. Maar toch, zonder die anderen kunnen we niet. Want Jezus zegt: “Ik bouw mijn gemeente.”⁵ Niemand bouwt de gemeente van Jezus Christus, dan Hij alleen. Of misschien bouwen we met Hem samen (ik betwijfel het of Hij veel aan ons “werk” heeft!), maar alleen Hij is in ieder geval de Architect en de Hoofdaannemer en de Uitvoerder.

Als Jezus over “gemeente” spreekt, dan gaat het nooit over een gebouw. Dat zelfde geldt voor die andere vrienden van Hem, zoals Petrus en Paulus. Ze hadden bij het woord “kerk” of “gemeente”⁶ nooit stenen, cement, houten balken, raam- en deurkozijnen en een podium in gedachten.

Het woord dat Jezus gebruikte, was geen nieuw woord. Jammer dat het wel vandaag tussen onze oren zo’n typisch christelijk woord geworden is. Hier is weer eens te zien hoe machtig en krachtig cultuur en traditie zijn. We nemen iets aan omdat iedereen dat zo zegt en vindt. Zonder ons af te vragen wat Jezus bedoelt en wat Hij vindt. We mogen van Hem echt leren om onszelf wat regelmatiger af te vragen: Wat denkt U, Jezus? Hoe zit het? Waarom vind ik, wat ik vind? En waarom doe ik de dingen die ik gewoonlijk zo vanzelfsprekend doe? En... waarom doe ik ze op deze manier? Basisvragen die leiden tot verandering, want anders blijven we met de menigte van leeghoofden maar meehobbelen. Kijk, en dat kan een volgeling van Jezus zich niet veroorloven (en dan wordt het ook nooit echt interessant!)

Jezus spreekt over gemeente – “Ik bouw mijn gemeente” – en dat woord betekende in die tijd in het Grieks (en dat betekent het nog steeds!) een groep mensen die bij elkaar komen voor een gemeenschappelijk doel. Dat was geen nieuw uitgevonden woord. Geen hemelse spitsvondigheid hier, maar gewoon een alledaags woord voor de mensen van toen. *Gemeente*, was de senaat die bij elkaar kwam om iets te bespreken voor de stad of regio. *Gemeente* – een groep officieren die bij elkaar werden geroepen door een legeroverste om de tactiek te bespreken van een aanval.

De gemeente is dan een groep mensen die Jezus samenbrengt voor een gemeenschappelijk doel. Zijn doel en Zijn mensen die Hij samenbrengt. Daar moet ik en jij zich niet teveel tegen aan bemoeien. Wij komen net kijken. Jezus

⁵ Matt.16:18

⁶ In het “nieuwe testament” wordt in het Grieks het woord “ekklesia” gebruikt.

doet dit al zo'n 2000 jaar. Wie weet het hier beter?! Wie ben ik om weg te rennen bij degenen die Hij bij mij brengt? Wie ben ik om anderen weg te duwen die Hij om mij heen geeft?

Als de gemeente een gebouw is van stenen, is het een stuk makkelijker voor mij. Dan kies is, waar het leuk en fijn is. Mocht het later niet leuk en fijn meer zijn, dan zoek ik een andere plek (hoop stenen). Dan is de keuze aan mij, wanneer en hoe ik maar wil.

Nu word ik door Hem ergens gegeven en geeft Hij die andere volgelingen (leerlingen en vrienden van Hem) aan mij. Er is niets van mij bij, maar Hij brengt ons wel samen. Schik ik me daarin? Of is Hij plotseling mijn Vriend en Meester niet meer? In alles wil ik van Hem leren en doen wat Hij doet... ook als het gaat om de groep mensen waar binnen Hij me momenteel plaatst (tot Hij me weer elders roept en brengt).

Ons ergens plaatsen en tot zegen geven en om zegen te ontvangen daar is Jezus goed in. Weghouden – daar zijn wij goed in... Helaas zijn we voor veel zegen misschien wel regelmatig weggerend. Ook helaas – echt tragisch! – konden we daardoor niet tot zegen van die anderen zijn tussen wie Jezus ons plaatste... En dat allemaal omdat we (onbewust) denken dat we het beter dan Hem weten. Omdat we een andere definitie hebben van “zegen” en ook van “leuk en fijn”.

En omdat we Jezus' definitie of idee van kerk (gemeente) niet kennen of voor ogen houden, zijn we niet alleen eigenwijs, maar ook (geestelijk) blind. En... in onze volle mond over Jezus *in alles* volgen, hebben we blijkbaar zo onze eigen bedenkingen over het woord “alles”...

Jezus denkt in mensen. Wij denken aan gebouwen, programma's, producties, doelstellingen en organisatie.

Jezus geeft opdracht om discipelen voor Hem te maken. Wij gaan heen (als we überhaupt al in beweging komen) en gaan kerken en kathedralen bouwen. Kil en koud en donker en nat. Maar we hebben het er naar ons zin, want het is “onze gemeente” en wij hebben de regie in handen. We voelen ons daarom veilig...

Hoofdstuk 8

*Jezus gaf geen direct onderwijs.
Tot hen die de geheimenissen van het Koninkrijk
niet kunnen begrijpen,
sprak Hij in gelijkenissen.
Tot mij en jou dus...*

Jezus gaf geweldig onderwijs. Heel anders dan wij vandaag op school of via een schriftelijke cursus krijgen. Nee, geen feitjes en weetjes die je moet kunnen reproduceren waardoor je met je *wijsheid* indruk op anderen maakt. Nee, Jezus bracht onderwijs over het leven, Gods Koninkrijk en principes, Zijn plan met de tijd, deze wereld en de eeuwigheid.

Dat was niet voor iedereen te begrijpen. Dus Hij “sprak in gelijkenissen”. Hij vertelde verhaaltjes, gaf voorbeelden, illustraties, metaforen. Aan zijn directe groepje van twaalf leerlingen legde Hij ze uit. Want zij konden wel het mysterie van het Koninkrijk begrijpen. De menigte moest het in “verhalen” horen...⁷

Wel opmerkelijk dat Jezus aan hen die het geheimenis (mysterie) van het Koninkrijk konden begrijpen, toch die gelijkenissen en metaforen moest uitleggen?! Zo slim waren ze dus ook weer niet...

Hoe arrogant ben ik. Hoe vaak heb ik niet gedacht dat ik het ook wel zou begrijpen. Ik zou het beter doen dan Petrus en Johannes als ik in die tijd de dertiende discipel van Jezus zou zijn. Ik met mijn diepe inzichten, unieke bekwaamheden en grote intelligentie.

We maken met onze eigendunk meer kapot dan ons lief is. We missen meer dan we ons realiseren. Er is geen vraag en dus geen openbaring. Er is geen verbazing want we beredeneren alles weg, met hier en daar een Bijbelstudie of een tekstverwijzing of een citaat van een zogenaamd “groot man Gods die het zo prachtig uitgelegd heeft in zijn laatste boek.”

We wandelen niet met Jezus, want we volgen gewoon onze eigen interpretatie van de Bijbel. We zijn druk bezig met de verpakking, terwijl het uiteindelijk om de inhoud gaat. De Bijbel is niets. Jezus is alles. Hij is geen letter, maar een Persoon. Hij is geen mening of een theologie of iemand die je “vindt” in een traditie van een denominatie. Nee, Hij is de Levende Zoon van God.

Hij past in geen enkele menselijke mening. Hij is groter en hoger verheven dan je met een telescoop kan waarnemen. Hij heeft invloed op en houdt het kleinste wat bestaat in stand en dat is met geen microscoop op te merken.

⁷ Matt.13:9-11, 15-16, 36.

Jezus is niet gewillig (nooit geweest ook!) om zich in te passen in de beklemmende theologie van een groepje eigenwijze kortzichtige domoren.

Hoofdstuk 9

Weer leerling worden

bij de ene echte ware Meester

die als enige wél werkelijk weet hoe het zit

Ook ik moet weer gaan leren luisteren naar de verhalen, de gelijkenissen, de illustraties, de metaforen van Jezus. Ik moet weer stil staan bij de reactie op wat mensen zeiden en hoe Hij reageerde door iets te doen naar aanleiding van een gebeurtenis die schijnbaar “plotseling” plaats vond.

Indien ik dat niet leer, ben ik op weg naar mijn eigen ondergang. Wanneer ik niet weer opnieuw gewoon begin met de Evangeliën, de verhalen over Jezus en niet mijn eigen ervaring, spitsvondige ideeën en meningen aan de kant zet, dan word ik een christen die nooit op Christus zal gaan lijken als persoon. Dan word ik steeds meer een betweterig, eigenwijs arrogant persoontje die over iemand iets denkt te weten, terwijl die zelf later tegen mij zal zeggen: “Ga weg van Mij... Want Ik *ken je niet!*”

En dát is echt diep, diep tragisch.

Jezus is geen thema voor een studie. Jezus is jouw en mijn Vriend die wil dat we met Hem optrekken en van Hem leren. En niet over Hem iets leren. De afstand tussen Hem en jou en mij moet steeds *closer* worden, niet oneindig groter.

Ik ben van mening dat ik te vaak in mijn eigenwijsheid en verlangen naar kennis over Hem ben afgedwaald... Dat dien ik steeds te checken of dat niet weer aan het gebeuren is. Daarin zal een ieder zichzelf moeten onderzoeken. Niemand kan en mag dat voor een ander doen.

Zonder Jezus – zonder zo’n diepe persoonlijke relatie gebaseerd op het ingaan op zijn uitnodiging “Kom bij Mij en volg en leer van Mij” – zijn we dus dom en onwetend en verloren.

Met Hem zijn we bezig iets te leren, in de eerste plaats van Hem en over Hem. Dat is een fantastische start!

Deel 3

De Gemeente in metaforen

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!

Hoofdstuk 10

*Het belang van een conclusie en gelijk hebben.
(Spoiler alert...! Het is totaal onbelangrijk.)*

Jezus sprak in gelijkenissen. Voorbeelden uit het dagelijks leven dat iedereen kende en begreep. De les kwam later. Wanneer zijn leerlingen er naar vroegen. Indien niet, dan niet...

Jezus sprak niet heel "Bijbels" zoals wij denken dat het hoort: Een drie-punten-preek met inleiding vooraf en een slotconclusie.

Die conclusie kwam niet uit zijn mond. Hij vertelde wat er gezegd moest worden en deed wat Hij moest doen... Verder geen voetnoten, eindnoten en kanttekeningen. En al helemaal geen conclusie.

Balen. Dat geeft ons zoveel mogelijkheden. Wie heeft er dan gelijk? Niemand... of tegelijk misschien wel iedereen... En dat is vaak jammer en irritant voor ons als westers georiënteerde mensen: we willen weten wat nou echt dé waarheid is. Dan weten wat we moeten accepteren en wat we dan moeten verwerpen. We willen aan de kant van het gelijk-hebben staan. Dat hoort bij het hebben van een goede reputatie. Want het klinkt zo onvolwassen en dom, als je zeggen moet dat je iets "niet weet".

Is het je ook opgevallen dat het gelijk willen hebben, altijd leidt tot ruzie? Het gaat in Gods Koninkrijk om relaties, niet om het gelijk hebben. We hebben een mening, die we ook een keer hebben gehoord. Misschien wel een eerste idee dat ons werd verteld en omdat we dat als *waar* vasthouden, kunnen we niet luisteren naar een ander idee of mening. Daardoor zijn we (onbewust) vaak zo veroordelend in onze betweterigheid en trots van het "eigen gelijk". Daardoor kunnen we niet luisteren, want we praten anderen te graag zelf onze mening aan. Onze mening over Jezus, die we beter denken te kennen dan de ander en voor de ander. Alsof Jezus zich niet aan die ander kan openbaren. Als Jezus dan zo echt is, kan Hij zichzelf het beste druk maken dat elke volgeling en vriend Hem kent... En wie zegt dat ik dat voor Hem moet doen?!

Het worden als kinderen, heeft dan misschien ook wel te maken met het kiezen om open te staan voor nieuwe dingen, inclusief meningen en ideeën. Wie gelijk wil hebben, verwondert zich nooit. Wie als een kind is, die kan en wil luisteren en is onder de indruk van verschillen zonder verleiding tot discussiëren en argumenteren. Dat laatste is voor de zogenaamde "volwassen" mens. "Ik heb mijn vrienden verloren, maar gelukkig had ik wel gelijk." Dat is toch meer dan dom?!

Hoofdstuk 11

*De metaforen en gelijkenissen verwijzen naar iets praktisch.
Het gaat om dynamiek. Leven!*

Gelijkenissen (of beter: metaforen) worden ook door Paulus gebruikt om het “leven van de gemeente” te illustreren. Openbaringen van de Heilige Geest die Paulus verwerkte in zijn antwoord aan diverse gemeenten. Niet om theoretische kennis op te doen, maar om hen te helpen te begrijpen wat de gemeente is en hoe het “werkt”.

Met andere woorden: hoe zijn binnen die illustratie, of die metafoor, het in relatie staan met Jezus en elkaar en het functioneren in de maatschappij als gemeente praktisch te begrijpen?

Of tenminste, dat denk ik. Dat is “mijn” conclusie... In ieder geval denk ik wel te weten dat het nooit bedoeld is als een leuk verhaaltje waar je niets mee kan. Niet als slechts een leuk *weetje*.

Indien gemeente zijn te maken heeft met een groep mensen die bij elkaar horen en bij elkaar komen voor een gemeenschappelijk doel, dan heeft het niets met theorie te maken. Het menselijk bestaan is geen theorie. Het is *leven!* Dat geldt ook voor gemeente-zijn. Het is nooit statisch, maar altijd dynamisch. Constant een gezonde verandering. Wegens gezonde groei op basis van een steeds verdiepende relatie.

De metaforen die de gemeente illustreren, duiden iets aan van haar leven en dynamiek. Haar functioneren en praktisch bestaansrecht.

Indien we als lokale gemeente – en als individueel christen daarin – niet weten waarvoor we gemeente-zijn dan hebben we misschien wel geen recht van bestaan. We zijn dan meer een monument, een standbeeld, een ding dat er is, terwijl niemand weet waarom. Dan worden we een sta-in-de-weg. En dan zijn we spoedig klaar voor de sloop. Dan missen we elke relevantie met het dagelijks leven voor onszelf en de mensen om ons heen, de maatschappij.

Daarvoor kwam Jezus niet en daarvoor “bouwt” Hij niet zijn gemeente. Jezus bouwt met een doel. Hij bouwt met dynamische “stenen”, namelijk mensen. En Hij brengt die mensen tezamen voor een gemeenschappelijk doel.

Paulus kreeg inzicht van Jezus door openbaring van de Heilige Geest in dit “geheimenis” (mysterie).

Hoofdstuk 12

Iets over metaforen

Iets in klare taal vertellen, kan alleen als je zeker weet dat iedereen de woorden die je gebruikt begrijpt zoals jij ze zelf begrijpt. Soms moet je woorden uitleggen en definities geven. Je moet vragen stellen om te checken of men begreep wat je bedoelt met dat wat je gezegd hebt.

Wanneer je in illustraties, gelijkenissen en metaforen iets vertelt, dan spreken die beelden vaak krachtiger dan wanneer je ze in woorden zou omzetten.

Beeldtaal is niet minder zeker en waar en betrouwbaar dan haar duidelijke en letterlijke uitleg.

De omschrijving van een sterke jongen door te zeggen “hij is zo sterk als een beer” is beter dan welk verslag over die jongen dan ook. Het toepassen van metaforen is krachtig omdat het een beroep doet op meer dan ons denken en beredeneren en begrijpen: het doet een beroep op ons voorstellingsvermogen.

De metafoor heeft zeggingskracht en brengt vaak een “aha-gevoel” met zich mee, wanneer we het in de context zien. Het verklaart en benadrukt een waarheid.

Wel is er het gevaar dat iemand die de strekking niet begrijpt in beeldtaal, zoals een gelijkenis of een metafoor, meer “leest” dan bedoeld is.

Wanneer Jezus aan Paulus iets verduidelijkt over zijn gemeente, die in elke stad en dorp weer anders was omdat er andere mensen woonden met een andere cultuur dan elders (normen en waarden en geschiedenis), dan deed Hij dat door een openbaring van de Heilige Geest aan Paulus die hij doorgaf aan diverse gemeenten.

Zo kennen we in Paulus’ brieven aangaande de gemeente de volgende illustraties van gemeente-zijn: de gemeente als een lichaam, een bruid, een tempel, priesters en een kudde.

Dit is niet een kenmerk van één lokale gemeente. En het is ook niet zo dat op elke gemeente één metafoor betrekking heeft. Jezus is ook niet afwisselend voor jou en mij het brood des levens of het licht der wereld of de deur van de schapen of de goede herder of de opstanding en het leven of de weg, de waarheid of de ware wijnstok. Hij is het allemaal. Allemaal tegelijk. En dat alles voor iedereen. Zo is het ook met de metaforen die iets illustreren van gemeente-zijn: het is allemaal op elke gemeente die Jezus bouwt van toepassing. Dat was zo, is zo en blijft zo.

Op de volgende bladzijden zullen we kort stil staan bij elke metafoor om een beter beeld te krijgen van de gemeente, de groep mensen die Jezus samenbrengt voor een gemeenschappelijk doel: hoe staan die mensen (die Jezus samenbrengt) met Hem en met elkaar in relatie en praktische verhouding?

Hoofdstuk 13

De gemeente als lichaam. Eén geheel met vele leden.

Wanneer Jezus aan Paulus duidelijk maakt dat een lokale gemeente of kerk te vergelijken is met een lichaam,⁸ herkennen we (als het goed is) het volgende idee: Het gaat om de eenheid en afhankelijkheid van elkaar als afzonderlijke delen. Elk lid van je lichaam is anders dan het andere. Maar het behoort ertoe en het is nodig. Je kan niet zonder.

Wanneer Paulus begreep van Jezus dat de gemeente als een lichaam is en het lichaam van Christus is op aarde, dan viel de nadruk op Jezus zelf. Hij is het hoofd van dat lichaam. Zonder hoofd geen levend lichaam. Elk lid is verbonden met dat hoofd. Daardoor – door die persoonlijke relatie – maakt het deel uit van dat lichaam.

Tezamen blijven we doen op aarde wat Jezus deed, omdat we zijn lichaam zijn. Ieder apart op zijn manier. Zoals dat bij elk lid hoort. Elk lid heeft een functie.

Omdat we dit vaak niet begrijpen – ja ja, we weten het wel dat we als gemeente als een lichaam zijn, maar we kunnen zo anders “doen” omdat we het niet begrijpen of vergeten! – maken we elkaar het leven zuur door te praten dat we “één” moeten zijn. En daarmee bedoelen we: hetzelfde. Of beter (heel eerlijk): hetzelfde als mij!

Binnen een lichaam is elk lid van levensbelang. Zeker voor het goed en gezond functioneren kan geen lid van dat lichaam gemist worden.

Paulus was daarom zo tegen elke vorm van trots en arrogantie wanneer iemand dacht en vond dat hij meer, beter, belangrijker, hoger was... Ook alle bedieningen (van apostel, herder, profeet, evangelist en leraar) horen gewoon als delen in dat lichaam. Geen enkele voorkeursbehandeling is gewenst!

Wanneer je denkt dat je minder bent of meer bent dan een andere volgeling van Jezus, dan heb je de illustratie van de gemeente als lichaam niet begrepen.

⁸ Paulus schrijft hierover o.a. in Ef.1:22-23 en 1Kor.12:27.

Elk lid mag en “moet” zijn dynamische plek in dat lichaam innemen. Functioneren vanuit de plek, de gave en talenten die God de Vader je gegeven heeft. Door die persoonlijke relatie met Jezus kan ik op basis met verbondenheid met die anderen in dat “lichaam” anderen opbouwen en door hen opgebouwd worden. Dan is het lichaam gezond en gaat de gemeente in deze maatschappij functioneren zoals het bedoeld is. Dan dienen we... en zijn we niet zoveel op onszelf gericht en op een ongezonde manier met onszelf bezig.

Hoofdstuk 14

*Wanneer de gemeente als een bruid is,
dan maakt ze zich mooi om klaar te zijn
voor haar komende Geliefde, haar Bruidegom.*

Om een beeld te vormen hoe Jezus de gemeente – jij en ik samen – ziet, is het niet genoeg dat we begrijpen dat de gemeente als een lichaam is. Zij is namelijk ook als een bruid. Er zijn in de brieven van Paulus niet veel verwijzingen naar de gemeente als bruid. Maar de teksten die er over gaan leren ons het idee van de gemeente als iets liefdevols en moois en teders. Zorg voor elkaar uit liefde voor Jezus die de Bruidegom is.⁹

Hoe anders zijn gemeenten en kerken als we kijken naar de kerkgeschiedenis! Niets liefde, eerder veel haat – soms door generaties heen. Niets moois, juist afschrikwekkende lelijkheid en misvormdheid. En al helemaal geen tederheid... Ben je mal! Afgunst, achterklap, roddel, moord en doodslag wegens het gelijk willen hebben, het hoger en meer willen zijn, het baasje-spelen, het voor het zeggen hebben...

De lokale kerk – een groep mensen die Jezus samenbrengt voor een doel dat Hij met en voor hen heeft – is als een bruid. Een vrouw. Wij hebben er een organisatie en een instituut met een leerstellige theologie van gemaakt. Het monster van Frankenstein is er misschien wel niets bij. En net als dat monster zijn “schepper” Victor Frankenstein achtervolgde en wilde vermoorden, doet zo’n zelfgemaakte kerk dat met ons als haar schepper en organisator ook. Zo’n uit eigen kracht ontstane organisatie brengt meer tranen dan vreugde...

We zijn onze eigen denominatie gestart omdat anderen het niet met ons eens waren. Denominatie komt van benaming, naam. We willen onze eigen naam. Dus we maken een naam. Maar het gaat om dé Naam. Jezus is de Bruidegom

⁹ 2Kor.11:2 en Ef.5:24-32

voor wie de Bruid passie heeft. Niet haar eigen belang staat voorop – laat staat het individuele *mijne!* – maar het zijne!

Binnen een denominatie heb je alleen zorg voor elkaar op basis van je eigen gelijk en het behoud van je traditie en leer.

Een denominatie – het georganiseerde menselijke christendom in welke vorm dan ook – is geen gemeente: het kan nooit als een Bruid zijn, de Bruid van Christus. Nee, een denominatie – elke groep van kerken en gemeenten die mensen bouwen in plaats van Jezus – is een gevaarlijke, enge, misselijkmakende heks.

Daar moet je gewoon van wegrennen! Want wanneer je daarbij hoort, wordt jezelf ook steeds lelijker. Maar we dienen als Jezus' gemeente steeds reiner, heiliger, waardiger, volwassener en meer aan elkaar en de Bruidegom toegewijd te worden. Het is een dynamisch proces op basis van liefde, intimiteit, integriteit en heiligheid.

De gemeente als Bruid, duidt ook op het feest dat komen gaat: de komst van de Bruidegom.

Elke vorm van georganiseerd christendom is teveel bezig met zichzelf en voor zichzelf. Het zijn hobbyisten. Voor hen is de komst van Jezus een probleem. Zij zijn er nooit klaar voor. Hoeft ook niet, want Jezus komt voor zijn Bruid niet voor wat mensen vanuit zichzelf organiseren.

Hoofdstuk 15

*De gemeente als groep mensen in aanbouw:
het beeld van de Tempel of een gebouw in de steigers.*

Een kathedraal of een ander gebouw wat gebruikt wordt voor een kerkdienst is nooit een “kerk” of gemeente in de betekenis die Jezus gebruikt wanneer Hij spreekt over “Ik bouw mijn gemeente.”

De gemeente als tempel of gebouw¹⁰ is zoals het is: de gemeente *als* een tempel. De gemeente of kerk is niet een gebouw. Ja, we hebben wel die uitdrukking in onze cultuur door de geschiedenis heen ontwikkeld. “Kijk, dat is een mooie kerk” en dan wijzen we naar een kerkgebouw dat bijvoorbeeld dateert uit de 18^e eeuw.

Zoals Petrus van Jezus begreep is de gemeente *als* een gebouw en kan je dus Bijbels gezien niet “naar de kerk gaan”. Nee, de kerk komt samen. Als “levende

¹⁰ 1Petr.2:4-6 en Hand.17:24

stenen” (de volgelingen van Jezus) komen we bij elkaar en vormen we als mensen de groep die Jezus op een bepaalde tijd en locatie samenbrengt voor het doel dat Hij voor ons (als groep volgelingen van Hem) heeft.

Dom om te denken dat God meer aanwezig is in een gebouw dat voor dat doel is gebouwd dan elders. Jezus is niet aanwezig in een gewijd gebouw, maar in zijn mensen, zijn vrienden!¹¹

Als wij zo met Jezus als vrienden optrekken – als ik me daar bewust van ben – dan dien ik me te realiseren dat ik (samen met die anderen) door de hele week heen “Gods tempel” ben en dat Hij aanwezig is in en rondom mij.

Het gaat niet om het bouwwerk en de structuren, de organisatie. Ook de gemeente als tempel en gebouw duidt op het organisme. In de context van wat Petrus schrijft, is de gemeente als gebouw, een gebouw dat in aanbouw is. We staan als gemeente, als leerlingen van Jezus, als het ware “in de steigers.” Logisch want we volgen Jezus niet alleen als vrienden, ook als discipelen (leerlingen).

Veel christenen maken zich druk om een goede locatie, een gebouw. Dat is belangrijk voor onszelf... niet voor Jezus! Voor Jezus maakt het niet uit waar en wanneer we samenkomen. Dat kan bij iemand thuis, op de markt, op de hoek van een plein. Voor Jezus maakt het niet uit of het verwarmd is, goede verlichting heeft en er een goede akoestiek is en of er schone toiletten zijn. Dat vinden wij belangrijk (of niet). Pas op dat je geen collecte houdt voor het gebouw en zegt “dat God dat wil” want dat wil Hij namelijk helemaal niet. Je kan gewoon buiten in het bos of op de hei samenkomen of eenvoudig bij iemand thuis. En dan kan je dat geld voor discipelschap (evangelisatie en zending) besteden. Prima, wanneer je geld inzamelt voor de huur van een gebouw en om de rekening van de verwarming van de kerkzaal te betalen. Maar zeg dan niet dat “God het wil”. “Mijn naam niet ijdel gebruiken”¹² – ten onrechte, voor eigen doeleinden – weten we nog...?!

God is nooit in gebouwen geïnteresseerd geweest – als ik de Bijbel een beetje doorlees, kom ik echt tot die overtuiging. Hij verliet de Tempel, die later werd verwoest. We weten niet waar de Tabernakel van Mozes is en wat daarmee is gebeurd. Nee, God is niet geïnteresseerd in gebouwen maar in mensen. Jezus kwam voor jou en mij. Hij gaf de opdracht discipelen voor Hem te maken van alle naties. Hij heeft nooit gezegd dat we kerken moeten bouwen, of gemeenten moeten starten.

¹¹ Zie bijv. Kol.1:27

¹² Ex.20:7 “Je dient de naam van de Heer je God niet ijdel [onnodig, ondoordacht te gebruiken en/of te misbruiken] want de Heer zal degene die zijn naam ijdel gebruikt niet voor onschuldig houden.” Duidelijk moet zijn, denk ik, dat “ijdel gebruiken” meer is dan vloeken!

“Ik bouw mijn gemeente,” zegt Jezus, “en de poorten van de hel kunnen het niet overweldigen.”¹³ Kerken (de gebouwen) zijn door tegenstanders van christenen (onder andere onder het communisme in de voormalige Sovjet-Unie) verbrand en gesloopt. Of omdat het christendom “uit” was (onder andere in Nederland op verschillende locaties in de laatste decennia), zijn kerkgebouwen afgebroken of verbouwd wegens een nieuwe bestemming zoals bijvoorbeeld studio, conferentiezaal of appartementen. De hel (en de maatschappij) kan kerken (gebouwen) afbreken. Maar in al die generaties en onder al die verschillende politieke druk, bleef de kerk (de gemeente, de volgelingen van Jezus) vaststaan als een rots.

Jezus bouwt zijn gemeente. Daar is Hij goed in. Dat moeten wij dan ook gewoon aan Hem overlaten. Wij moeten doen wat Hij zegt dat wij moeten doen: alle volkeren tot zijn discipelen maken. Het evangelie – de Blijde Boodschap – uitleven, vertellen. En indien mensen zich bekeren en Jezus willen volgen, dan zal er hier en daar een “kerk” ontstaan. Maar dat laatste is niet ons werk. Alleen Jezus kan door de Heilige Geest harten veranderen en mensen als levende stenen samenvoegen.

Israël (onder het “oude testament”) had een tempel. Nu door de Heilige Geest die in ons woont, *zijn* we Jezus’ tempel. Als tempel beleven we met elkaar de aanwezigheid van de Heer in ons midden. Hij is het die tot ons spreekt en ons opbouwt. Hij gebruikt daar ook de andere (levende stenen) voor aan wie Hij mij verbindt.

Het gaat Jezus om relatie. Indien het ons gaat om religie zullen we altijd verlangen naar een specifiek gewijde plaats (een kerkgebouw bijvoorbeeld) om specifieke rituelen te doen (de liturgie) op een specifieke tijd (bijvoorbeeld zondags om 10:00 uur) met specifieke mensen (de leden van de denominatie). Daar verlangt het “vlees” naar. Maar Jezus niet. Dat is voor hem veel te religieus!

Hoofdstuk 16

*Jezus brengt mensen tezamen
om een priestergroep te zijn
die in functie is om dienstbaar te zijn aan God en mensen.*

Petrus en Johannes hadden van Jezus inzicht gekregen dat de gemeente die Hij bouwt bestaat uit mensen die Hij samenbrengt voor een gemeenschappelijk doel. En één wezenlijk doel van gemeente-zijn is Jezus vertegenwoordigen

¹³ Matt.16:18

naar de maatschappij en de mensen in die maatschappij vertegenwoordigen naar Hem. Kortom: de gemeente als priesters die in dienst staan in Gods heiligdom.¹⁴

Jezus is de Hogepriester en wij als zijn vrienden – als zijn verzamelde groep (gemeente) – dienen als priesters onder Hem. Het bloedoffer om zonde weg te wassen en te vergeven is eenmalig voor altijd door Hem zelf gedaan aan het Kruis van Golgotha. Zijn opstanding en eeuwig-levend-zijn bewijst dat dat eenmalige offer genoeg was en nog steeds krachtig en geldig is.

Wij brengen nu andere offers: dienstbaarheid,¹⁵ lofprijs en goede werken.¹⁶

Dat is niet voor een klein handjevol specialisten. Er bestaat alleen in de georganiseerde kerk een verschil tussen priesters en het gewoon volk. In de organische, dynamische gemeente die Jezus samenbrengt is ieder priester.

Het idee op basis van Jezus' wandel op aarde – ons voorbeeld! – laat zien dat elke daad en elke handeling van een kind van God, een vriend van Jezus, een "priesterlijke" activiteit is: We staan altijd en overal waar we zijn en komen in zijn dienst. We zijn als zijn leerlingen altijd met Jezus (die immers de hogepriester is) verbonden.

Als priesters zijn we steeds in aanbidding op Hem gericht. Overal waar we zijn – al "doen" we "niets" – vertegenwoordigen we Hem. En in zijn aanwezigheid vertegenwoordigen we naar Hem toe de mensen met wie relatie hebben in deze maatschappij.

Deze groep dienende priesters zijn mediators. De gemeente van Christus is zijn instrument – zijn groep mensen – via wie Hij in deze maatschappij invloed uitoefent. De invloed van Gods Koninkrijk, het zout der aarde en het licht der wereld. Maar die groep dienende priesters doen ook voorbede voor die maatschappij bij Hem die voor al die mensen geleden heeft. Want er is niemand, onder de mensen die wij dagelijks ontmoeten, voor wie Jezus niet gestorven is!

¹⁴ Zie bijvoorbeeld 1Petr.2:5-9 en Openb.1:4-6

¹⁵ Rom.12:1-2

¹⁶ Hebr.13:15-16

Hoofdstuk 17

*De gemeente als één kudde
onder één Herder die met Hem op weg is
naar de plek waartoe Hij ons gezamenlijk leidt.*

Een vijfde metafoor toont de gemeente als kudde onder één Herder.¹⁷ Tezamen met de andere metaforen geeft het een fantastisch beeld van wat Jezus, met de gemeente die Hij bouwt, bedoelt en voor ogen heeft. De gemeente is een groep mensen waarvan ieder persoonlijk Jezus volgt en vanuit relatie met Hem leeft. Hij geeft ons aan elkaar en daarmee volgen we Hem gezamenlijk.

Een charismatische uitspraak als “Jezus is mijn vriend” is deels waar en deels een leugen wanneer degene die dit zegt, denkt dat hij of zij de enige is. Jezus als een exclusieve vriend voor mezelf... Nee, nou wordt ‘ie mooi...! Hij leidt ook mij niet zozeer alleen, als los van de anderen. Hij leidt Zijn gemeente zoals een herder zijn kudde doet. Het feit dat Jezus mij persoonlijk leidt in mijn leven tot zijn glorie en plan kan en mag ik nooit los zien van zijn plan met de anderen die tot zijn kudde behoren en aan wie Hij mij verbindt.

De lokale gemeente als kudde onder één Herder schetst een beeld van het in beweging zijn, op weg zijn naar een doel onder leiding van Jezus Zelf die *ons* voorgaat.

Ja, er mogen dan “onderherders” zijn, maar er is geen enkele aanwijzing noch van Jezus, noch van mannen als Petrus en Paulus, dat er autoriteit is van anderen binnen de gemeente over mijn persoonlijk geloof in en mijn volgen van Jezus. Ik zelf heb besloten me te bekeren en Jezus als Heer en Herder te volgen. Na mijn bekering en deel zijn van een lokale gemeente zal ik wel gek zijn die heerschappij aan iemand anders dan Jezus Zelf over te dragen. En een ieder die denkt zeggenschap en autoriteit over mij en mijn “geloof” te hebben, is gek. En wie beweert die autoriteit over mij wél te hebben (zogenaamd in Jezus’ naam of op grond van de Bijbel) is eigenlijk gewoon levensgevaarlijk! Laat je door dit soort machtswellustelingen niet intimideren of manipuleren. Recht in hun gezicht uitlachen is de beste reactie...! Zij denken dat ze Jezus zijn of tenminste denken zijn plaats in jouw leven te kunnen innemen... Maar je weet toch gelukkig wel beter?!

Onderherders dienen maar heersen niet. Zij dienen terwijl ze onder gezag staan van de Opperherder. Ze dienen omdat ze Hem liefhebben en niet hun zogenaamde functie of positie.¹⁸

¹⁷ Joh.10:11, 14, 27; 1Petr.5:2-4

¹⁸ Joh.21:15-17

Het is een geweldig voorrecht en noodzaak om door Jezus aan Zijn kudde (een lokale gemeente) te worden toegevoegd. Want we zijn geschapen en gered met het doel om niet alleen afhankelijk te zijn van Hem, maar ook van elkaar.

Dat is wel zo veilig: Een schaap dat niet bij een kudde hoort of alleen ronddwaalt, blijft niet lang een “levend” schaap. Wees niet eigenwijs, maar wees deel van de gemeente die als een kudde is onder één Herder. En wees gezamenlijk onderweg met Jezus omdat jij zelf ook die stem van die Goede Herder herkent en volgt!

Deel 4

Functie en Vorm

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!

Hoofdstuk 18

*Als mensen zijn we graag bezig.
Maar waarom doen we wat we doen
en waarom doen we het op die manier?*

Als ik mezelf enige tijd gun om na te denken over de metaforen die het “nieuwe testament” geeft over Jezus’ gemeente en gemeente-zijn, dan kom ik voor mezelf tot de conclusie dat gemeente-zijn niet iets statisch maar iets dynamisch is.

Het is in beweging en er is grote betrokkenheid van elk lid van die groep die Jezus samenbrengt.

De gemeente, die Jezus bouwt, is geen organisatie maar een organisme. Zelfs de metafoor “de gemeente als tempel of bouwwerk” is dynamisch: het is namelijk een bouwwerk van levende stenen (mensen) en het staat in de steigers, dat wil zeggen dat er aan gewerkt wordt. Het is een proces.

Vandaag spelen we vaak kerk: we doen vaak dingen die we doen omdat we denken dat het zo hoort, terwijl we niet meer aan nieuwe mensen kunnen uitleggen waarom we het zo doen. Het heet dan met eerbied “traditie.” Dat klinkt mooi. Maar het klinkt ook oud, als iets van vroeger.

Door de geschiedenis heen, zijn er lokale kerken ontstaan vanuit een bruisend leven met Jezus. Er werden dingen ondernomen die passend waren in die tijd en cultuur. Omdat die dingen doen – en op die manier doen – belangrijker werd dan het waarom we het doen, veranderde de maatschappij wel, maar de gemeente veranderde niet mee.

Vandaag zijn veel kerken en gemeenten niet meer cultureel relevant. Wanneer je een kerk binnenstapt waan je jezelf in het verleden. De kerk als iets van vroeger. De gemeente als een museum met mooie herinneringen.

De gemeente die Jezus bouwt wordt door Hem, de Levende!, gebouwd met mensen van nu en hier voor deze tijd en plaats.

Jezus was, is en zal altijd cultureel relevant blijven. Hij geeft om mensen, niet om programma’s en ook niet om traditie die geen kracht meer heeft voor vandaag.

Jezus wil mensen veranderen voor nu en niet om hen – na het sluiten van vriendschap met Hem – terug in de tijd plaatsen.

Hoofdstuk 19

Over functie en functioneren

Het plan dat Jezus met de lokale gemeente heeft, is niet veranderd. Zij heeft een eeuwige functie hier op aarde tot Jezus terugkomt. Net als Jezus vertegenwoordigt de gemeente God op aarde. De gemeente als een lichaam (en het lichaam van Christus) verduidelijkt dat heel goed. Jezus wil dat zijn discipelen, vrienden, de dingen doen die Hij deed. En dat zij nieuwe discipelen voor Jezus “maken” en hen dan leren hetzelfde te doen.¹⁹

De functie is voor iedere leerling en volgeling van Jezus te midden van de lokale gemeente waar Jezus hem of haar geplaatst heeft hetzelfde. Net als Jezus aanbid ik met anderen God de Vader, word ik opgebouwd en bouw ik anderen op. En dat bijvoorbeeld wegens de talenten en gaven die Jezus mij en anderen geeft. Ik, als deel van de lokale gemeente (die groep mensen), word door de Heilige Geest gebruikt om een getuige van de Levende Jezus te zijn in deze maatschappij waar ik woon, werk en leef.

Hoe ik dat doe en met wie en voor hoelang en op welke locatie, dat kan en zal vaak verschillen. De gemeente is een groep mensen en dat is dynamisch. We hebben een functie, zoals Jezus toen Hij op aarde liep, in deze veranderlijke maatschappij. Het is steeds aanpassen op basis van noden die er zijn, vragen die worden gesteld en dat onder leiding van de Heilige Geest.

Hoofdstuk 20

Over vorm waarin je een functie mag gieten om het effectief te laten zijn

Nergens in de Bijbel wordt gezegd hoe een lokale gemeente het moest doen. Elke gemeente door alle generaties en door alle culturen heen, aanbaden God, bouwde elkaar op en vermenigvuldigde zichzelf (men maakte discipelen voor Jezus). Maar hoe dat moest, in welke vorm, dat staat nergens.

Paulus heeft in geen enkele brief van hem een gemeente opgedragen een dienst op zondag in een kerkgebouw of een andere locatie te houden. Nergens staat dat een dienst om 10 uur moet beginnen. Geen enkele hint wordt gegeven met hoeveel aanbiddingsleiders een zangdienst moet worden geleid met welke instrumenten (wel of geen orgel) en hoeveel liederen er gezongen dienen te worden en hoelang het moet duren. Aanbiddingsleiders kom ik zelfs nergens in het “nieuwe testament” tegen en ook het woord “zangdienst” niet. Nergens staat dat dit dient te gebeuren vóór de preek, noch hoelang die preek

¹⁹ Zie bijvoorbeeld Matt.28:18-20

moet duren en uit hoeveel punten een “goede Bijbelse” preek moet bestaan. Moet er een kinderdienst zijn? Hoe zit het met de ideale vorm van een evangelisatie-campagne? Waaruit moet een leidersteam bestaan? Oudsten, voorganger of voorgangers, bisschop, opziensers, of hoe moeten ze heten? En zijn ze in vaste dienst, parttime, of zijn het net als alle andere volgelingen van Jezus *amateurs* en dus vrijwilligers? En hoelang blijven ze in die “functie” en wie bepaalt dat... zij zelf of het “gewone volk”? Of is het een roeping en een bediening voor het leven (dus tot het eind der tijden aangezien we in Christus eeuwig leven hebben)?!

Als deze vragen zo belangrijk zijn, waarom rept Paulus, Petrus en Johannes er met geen woord over?

Waarom spreekt Jezus over “Ik bouw mijn gemeente” maar geeft Hij geen mooi overzicht van een ideale samenkomst voor een zondag? Waarom legt Hij geen nadruk op het belang van een Bijbelschool, de huiskring en een wekelijkse bidstond en de maandelijkse nachtwake?

Ik denk dat het antwoord pijnlijk eenvoudig is: omdat de vorm er totaal niet toe doet. Als het maar past, functioneert en effectief is. Daar gaat het bij Jezus om!

Hoofdstuk 21

*Hoe dan ook, als gemeente
(als vrienden van Jezus)
dienen we gericht te zijn op groei
en open te staan voor verandering
want we hebben relatie met
Degene die zegt dat Hij het Leven is!*

We zijn vrij om (onder leiding van de Heilige Geest en op basis van onze eigen creativiteit) om een vorm te kiezen die past om als lokale gemeente vruchtbaar te functioneren in de maatschappij van hier en nu.

Zo zijn we ook weer helemaal vrij om het anders te doen dan gisteren. Niet omdat we van verandering houden en dat het een doel op zichzelf is, maar omdat we mee willen gaan met de tijd, de maatschappij en effectief de mensen om ons heen in hun noden willen helpen.

De functie verandert nooit. Jezus bouwt namelijk maar één gemeente, namelijk zijn gemeente. Hij is ook nog nooit een “tweede gemeente” begonnen! Je kan niet spreken over de “eerste gemeente” in het boek Handelingen...

Maar op verschillende plaatsen en verschillende tijden waar zijn volgelingen samenkomen zullen er ook verschillende vormen zijn waarin zij gemeente-zijn praktiseren. Want gemeente-zijn is niet iets statisch maar iets dynamisch, toch? Het leeft, dus het beweegt. Het groeit en verandert dus.

Onze zekerheid moeten we niet in de organisatie zoeken, noch in structuren. Onze zekerheid ligt in Jezus, de bouwer van de gemeente waar we als “levende stenen” deel vanuit maken. Het is een proces. Dus we moeten niet bang zijn voor verandering en ook niet om wat te experimenteren. Onze onervarenheid en onzekerheid is geen probleem, zolang we maar op Hem vertrouwen en Hem blijven volgen en blijven doen wat Hij doet.

Hoofdstuk 22

*Alle Bijbelse principes of functies
mogen we met Jezus omzetten
en vertalen naar onze tijd en cultuur.*

De Bijbel is al eeuwen dezelfde en dat zal ook zo blijven. De boodschap van het Evangelie verandert niet. Jezus Christus is gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid dezelfde.

Er valt dus een *vertaalslag* te maken. Daarom wordt die Bijbel zo vaak vertaald. Veel christenen hebben daar moeite mee, want die “oude vertaling” was beter. Er zijn er zelfs die durven te spreken over een door de Heilige Geest geïnspireerde vertaling. Ja, God heeft werkelijk vreemde kostgangers. (Waar halen ze het vandaan? Ik dacht, dat ik fantasie had!)

Ik dien als volgeling van Jezus de Bijbelse functies (wat Hij ook deed) te vertalen naar vandaag voor de mensen om mij heen. Als gemeente zullen we dat ook willen doen als we Jezus volgen, omdat Hij de wens had dat wat Hij zei en deed de mensen bereikte. Hij kwam voor de mensen zelf en niet om een traditie in stand te houden of een nieuwe te beginnen.

Dat wat we als christenen (gemeente) vandaag in de Bijbel lezen moeten we leren te onderscheiden in dat wat eeuwig is en dus vaststaat en dat wat cultureel bepaald was. De functies van Gods Koninkrijk en die Jezus zijn gemeente opdraagt zijn onveranderlijk. De vorm waarin we het “gieten” voor een bepaalde periode of plaats is veranderlijk. Want cultuur is altijd veranderlijk. Indien we spreken over “onze cultuur...”, moeten we ook realiseren dat we voor de volledigheid daar bij moeten zeggen “...op dit moment”.

Zo wordt het avondmaal in elke tijd anders gevierd en in elke bevolkingsgroep anders beleefd al dan niet op een vaste zondag in de maand, het kwartaal of het jaar. Zo hebben sommige kerken zang met een orgel, anderen met een

paar elektrische gitaren. En deze vertaalslag dienen we steeds te maken wanneer we gemeente zijn of op een andere plaats in een andere wijk van de stad of dorp samenkomen. Wie willen we bereiken en dienen? En wat hebben zij nodig? En in welke “taal” dienen we tot hen te spreken?

Het geldt voor elk aspect van hoe we gemeente willen zijn: kinderwerk (ja of nee, en zo ja, hoe dan?), een bijbelstudiegroep, (wekelijkse) bidstond, de opbouw van de wekelijkse (zondagse) dienst, al dan niet een vaste locatie en hoe laat beginnen we met elkaar of hebben we een vrije inloopkerkdienst? Willen we wel of juist niet “geregistreerde leden”, een bestuur of een oudstenteam? Sluiten we ons wel of juist niet aan bij een grotere groep kerken (denominatie), etc.?

De Bijbel geeft hier geen enkele richtlijn voor!

Elke generatie moet en mag weer opnieuw de principes van Jezus vorm geven in hun tijd en cultuur.

Ja, het mag flexibel zijn.

Ja, je mag experimenteren en met elkaar “speels” praktisch uitvinden.

En ja, ook fouten mogen worden gemaakt... gewoon om van te leren. Het was toch zo dat we onder de genade waren en niet onder de wet?!

Dit alles tast Jezus’ heerlijkheid en heiligheid niet aan. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. En *niet* het Eindpunt, de Traditie en de dode Methode.

Hoofdstuk 23

*Het is heel goed mogelijk
dat we onszelf de dood in jagen
door onze eigen gekozen eens zo werkzame vorm
te maken tot de functie waar het volgens ons
bij Jezus helemaal om gaat.
(Jammer is het wel dat Hij niet mee doet
en ons niet in het gelijk stelt,
want als Hij die het Leven is de grote Afwezige is
dan gaat het allemaal
met een duivelse snelheid hel-afwaarts.)*

Het grootste gevaar voor ons vandaag als leerlingen van Jezus en als gemeente die Hij bouwt, is dat we niet leren van de lessen van onze voorgaande generaties. Het is ook voor ons heel goed mogelijk dat we iets in stand proberen te houden dat eens leven was en werkte en effect had, maar nu niet meer.

Het is mogelijk dat ook wij “geloof hebben” voor iets dat van vroeger was. Het is mogelijk – echt waar! – om meer geloof te hebben in iets anders dan Jezus zelf...

Wanneer traditie of een methode belangrijker wordt dan Hem Zelf dan zijn we hard op weg doods te worden en de dood voort te brengen.

Iemand in de zomer die zijn schaatsen nog aan heeft uit het water halen en mond op mond beademing toepassen is een teken van veel geloof. Ik ben alleen van mening dat het niet werkt.

Doet Jezus met ons mee?! Dat blijft altijd de enige echte vraag. Tenzij de Heer²⁰ het huis niet bouwt dan is het voor alle anderen tevergeefs zwoegen.

Enthousiasme is geen garantie voor succes.

Gehoorzaamheid is dat wel.

Meegaan met Degene die ook wist wat het was om functie in een vorm te gieten die aansprak bij de mensen van zijn tijd toen Hij op aarde wandelde, is werkelijke wijsheid.

Wanneer door de tijd heen de succesvolle vorm die effectief bleek wordt verheven tot functie dan zijn we fossielen in de maatschappij aan het worden.

De kerk wordt dan een instituut. We doen iets dat eens werkte en goed was, maar nu geen effect meer heeft. We zijn blijven steken in het verleden.

Vele kerken en denominaties zijn een instituut geworden. We zijn een kerk met een monster in achtertuin: de organisatie die we moeten voeden met nieuwe mensen. We maken geen discipelen voor Jezus, maar we werven mensen om onze organisatie te financieren en praktisch in leven te houden.

We zien mensen niet als een doel, als vrienden, maar als een middel. Kom erbij, we hebben je nodig om je leeg te zuigen – je energie, je geld, je talenten en je kracht.

²⁰ Ps.127

Hoofdstuk 24

*Waar het bij onze passie en verlangen
en zoektocht eigenlijk omgaat.*

Gemeente-zijn is, net als individueel christen-zijn, een grote uitdaging. Het is meer dan alleen maar wandelen volgens een aantal regels. Het is meer dan het volgen van de spelregels van een bordspel. Het is leven en levendig... Er blijft steeds de vraag: waarom doe we (en ik) de dingen die we doen? En waarom doen we ze op deze manier?

Het is zo makkelijk om gemeente te zijn voor onszelf. Christen zijn voor het christen-zijn. Terwijl Jezus heeft gezegd: Het goede zaad valt op de akker en draagt veel vrucht. "De akker is de wereld."²¹ Indien, wat we doen, geen effect heeft in de maatschappij dan zijn we bezig te falen. De fout moeten we dan gewoon bij onszelf zoeken en Jezus vragen wat er aan scheelt. Waar hebben we een verkeerde weg in geslagen en zijn we Hem kwijt geraakt? Waar slaan we de plank mis?

Te vaak werd het probleem bij de maatschappij gelegd. Want die klopte niet. De kerk ging zich bezig houden met doctrine en theologie. We zijn gaan navelstaren. Onderling zijn we elkaar gaan bekritisieren en beschuldigen. Daardoor verliezen we als zout der aarde onze kracht als we het krachteloos zijn aan elkaar gaan verwijten.

De kracht ligt in Jezus als degene die zijn gemeente bouwt. De kracht en de bron ligt in Jezus die de wijnstok is waardoor we groeien en vrucht dragen.

Gaan we de bron in onszelf zoeken dan gaan we snel met het vingertje wijzen en ontstaan discussies, vechtpartijen en scheuringen. Maar zoals ik mezelf al eerder heb afgevraagd: kan een gemeente die Jezus bouwt "scheuren"? En wanneer we kijken naar de kerkgeschiedenis en lezen over scheuring en onenigheid en dit meemaken binnen onze eigen lokale gemeente, waarom staat Hij dat toe? Wanneer dat "scheuren" niet iets van hem is en het gebeurt toch zou het dan kunnen zijn dat het kán scheuren eenvoudigweg omdat het niet "zijn" gemeente is, maar gewoon een groepje christenen die lekker bezig zijn met scheuren zonder Jezus?

Laten we kiezen voor een gezamenlijk avontuur met Jezus en samen genieten van het experiment om steeds te zoeken naar hoe we vruchtbaar kunnen zijn door te durven veranderen. Niet te laf zijn, maar te gaan denken over Jezus en onszelf zoals Hij over ons denkt. Met respect voor de vorige generaties zullen we dan vandaag het zout der aarde en licht der wereld kunnen te zijn voor de

²¹ Matt.13:38

mensen in deze maatschappij zonder ons zorgen te maken over mensen van gisteren (het *verre* verleden) en morgen (de *verre* toekomst).

Want ook Jezus zei en deed elke dag wat Hij God de Vader hoorde zeggen en zag doen. Zonder zich druk te maken over gisteren of morgen. Het leven met Hem en door Hem is altijd tegenwoordige tijd!

Deel 5

De dynamieken van Gemeente-zijn

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!

Hoofdstuk 25

De gemeente die Jezus bouwt is dynamisch, niet statisch.

Jezus zegt, dat Hij zijn gemeente bouwt. Het bestaat uit mensen. Mensen zijn leuk en interessant. Ze zijn allemaal verschillend. Ze zijn in beweging en veranderlijk. Net als het leven. Het is dynamisch.

De functies die elke lokale gemeente in elke plaats en tijd dient te hebben en die ik graag dynamieken noem (om tenminste mezelf te helpen herinneren dat ik niet zakelijk en uitsluitend organisatorisch over de gemeente waartoe ik bijvoorbeeld momenteel behoort ga denken) zijn er vijf: aanbidding, opbouw, vermenigvuldiging, leiderschap en organisatie.

Je kunt je als gemeente niet specialiseren in één dynamiek en de overigen dynamieken aan een andere lokale gemeente overlaten. Om als gemeente – als groep mensen – te functioneren als geheel op een vruchtbare manier hebben we alle vijf nodig. Het zijn dynamieken: ze zijn constant in ontwikkeling. En dat, omdat de mensen die ze doen en voor wie ze er zijn veranderlijk zijn wegens de groei van elk lid en het komen en gaan van de mensen in een lokale gemeente. Want ook Paulus was vanaf zijn bekering niet meteen een apostel en ook hij was niet zijn hele leven verbonden aan één gemeente op één lokale plaats.

Hoofdstuk 26

Aanbidding is meer dan zingen

Elke lokale gemeente is een groep mensen die God bij elkaar brengt om Hem groot te maken. De Vader zoekt aanbidders.²² Jezus' discipelen zijn aanbidders. Dat is echt niet uitsluitend het zingen dat we doen wanneer we samenkomen. Het is ook onze levensstijl.²³ We geven ons zelf (ons lichaam) als een offer. Dat is aanbidding in wat we doen en laten.

Wanneer elke christen een aanbidder is, zullen we in aanbidding samenkomen. Dat is niet uitsluitend voorbehouden aan een muziek- of aanbiddingsgroep. Wanneer de gemeente samenkomt – de mensen – dan heeft ieder iets. Elk lid van dat lichaam, elke levende steen van die Tempel die in aanbouw is, neemt deel aan die aanbidding en kan door de Heilige Geest geleid worden om anderen tot aanbidding aan te moedigen of te leiden.

We hebben het te vaak overgegeven aan specialisten. Specialisten die bijvoorbeeld zeggen: "Aanbidding is echt mijn ding!" En dan kunnen wij lekker

²² Joh.4:23-24

²³ Rom.12:1-2

onvoorbereid komen en gewoon toezien wat er gebeuren gaat. We laten het over ons heen komen. En is er een lied bij wat we leuk vinden, dan zingen we mee...

Dat is niet de gezamenlijke aanbedding die Jezus voor zijn gemeente voor ogen had en heeft. Het gaat om elk lid dat deelneemt aan die glorie voor de Vader. Elk lid kan dan gebruikt worden om van de Vader te ontvangen tot opbouw van de anderen.

De Vader zoekt aanbidders en geen aanbiddingsleiders. Ik vraag me echt af of dat werkelijk wel bestaat, een *aanbiddingsleider*. En wanneer men spreekt over een bediening van aanbiddingsleider, krijg ik helemaal jeuk. Wie haalt het in zijn hoofd om zo aanmatigend te doen en dat als een specialisme voor zichzelf op te eisen?!

Hoofdstuk 27

We bouwen elkaar op in de liefde.

We bouwen onszelf als gemeente (als geheel) op door deze investering in elkaar.

Indien we als vrienden van Jezus aanbidders van de Vader zijn, dan opent die gezamenlijke aanbedding vaak mogelijkheden om van God te horen en van Hem te ontvangen om iets te doen of te zeggen wat tot opbouw van de anderen is. Denk bijvoorbeeld aan de gaven van de Geest. Daar waar liefde is, is groei, door de fellowship die we met elkaar hebben in ons gezamenlijk gericht zijn op God de Vader.²⁴

Die opbouw is een investeren in elkaar. Door elkaar te helpen, voor elkaar te bidden en elkaar te helpen groeien in het volgen van Jezus, hebben we deel aan elkaars leven en voelt het als een “meer één worden”.

Dan vieren we feest en delen we in de vreugde van de één en ervaren we pijn en huilen we mee, met hen die tegenslag hebben.

Die onderlinge liefde zal een getuigenis voor de maatschappij zijn. De manier hoe we met elkaar omgaan en de hulp en betrokkenheid die er voor elkaar is, dát is de “beste preek” van de lokale gemeente.

²⁴ Ef.4:15-16

Hoofdstuk 28

*Vermenigvuldiging is vanzelfsprekend.
Het is gewoon een teken van gezondheid.*

Indien we aanbidders zijn en we bouwen elkaar op als volgelingen en vrienden van Jezus, dan zal dat een “getuigenis” zijn voor de mensen om ons heen. Door de eeuwen heen zijn de meeste mensen door zulke getuigenissen overtuigd en tot geloof gekomen. Zelden was het uitsluitend op basis van een goede preek.

Mensen zoeken namelijk naar echtheid. Echtheid is te zien in de relaties die we hebben en in hoe we met elkaar omgaan.²⁵

Uiteraard kunnen we evangelisatie plannen – een *Alpha cursus* of een *Celebrate Recovery* bijvoorbeeld – en zenden we misschien wel zendelingen uit. Heel goed. Maar vermenigvuldiging is een proces dat vanzelfsprekend aanwezig is in een groep mensen die organisch – dus op basis relatie – met Jezus en elkaar verbonden zijn.

Dan maken we ons niet in de eerste plaats druk om methoden, acties, programma’s. We *verkopen* het Evangelie niet, maar we leven het.

Hoofdstuk 29

*Leiders zijn er voor achter de schermen.
Het gaat om de mensen.*

Om het mogelijk te maken dat een lokale gemeente aanbidde, opbouwde en vermenigvuldigend werkzaam is, zijn er leiders en is er organisatie. Nooit andersom.

We hebben grote – in mijn ogen té grote – nadruk op leiderschap, administratie en organisatie gelegd. Maakt het echt uit of er een mannelijke voorganger of vrouwelijke voorganger is? Moet er een bestuur of oudstenteam zijn? Dat soort dingen moet je laten afhangen van de noodzaak en de betrokkenheid en beschikbaarheid van mensen om anderen te helpen groeien en hun plaats in de lokale gemeente (als lichaam, tempel, kudde, bruid, priesterschap) in te nemen.

De leiders zijn er voor de mensen. Nooit andersom. De herder is er voor de schapen. De schapen zijn er in principe niet voor hem.

²⁵ Hand.2:44-47

Gewaagd leiderschap: wanneer je jezelf onzichtbaar kunt en durft te maken. Wanneer je anderen de ruimte geeft om in het middelpunt te staan. Wanneer je een “regisseur” bent achter de schermen en vertrouwen hebt in anderen, of beter: wanneer je geloof en vertrouwen hebt in de bekwaamheid van Jezus in de mensen om je heen.

Wanneer Jezus mensen roept, wie ben jij als leider dan dat je denkt dat je het beter weet of beter kan?!

Gewaagd en nederig leiderschap: erkennen dat als iets goed gaat, het komt omdat de mensen zo bekwaam zijn en Jezus hen zo geweldig gebruiken kan. Als iets fout gaat, gewoon erkennen dat het komt door jou...

Als leider – in welke vorm, functie, beschrijving, positie, naam dan ook – ben je niets meer dan de ander. Nooit.

Hoofdstuk 30

Leiderschap is iets tijdelijks. Het is een taak, niets meer.

Onze eigen onzekerheid maakt dat we als leiders onze functie en titels willen hebben en mensen ons als leiders erkennen.

We functioneren op basis van de titel, die als het ware een *functieomschrijving* is: we handelen als leider en niet als christen in de eerste plaats. Ben ik mensen geïnteresseerd omdat ik om ze geef en van ze houd, of omdat dat bij mijn functie hoort? Als ik geen leider zou zijn, zou ik ze dan ook bezoeken wanneer ze ziek zijn? Hoe komt het toch dat mensen zich anders gaan gedragen zodra ze een positie en titel krijgen?

Als leider ben je er eenvoudig om *tijdelijk* als coach, mentor, helper aan de zijlijn te staan. Je dient te helpen dat anderen God de Vader te aanbidden en dat het mogelijk is anderen op te bouwen en dat ze anderen tot volgelingen van Jezus maken (vermenigvuldiging). Je eigen zekerheid en persoonlijkheid zit ‘m niet in je positie, maar in je relatie met Jezus, net zoals dat voor al die andere “gewone” volgelingen van Jezus geldt. Zij zijn gewoon en jij als leider ook!

Indien iemand af en toe in de gemeente komt en door de voorganger, dominee, of wat voor “officiële” leider dan ook (helaas) niet wordt aangesproken omdat die beste man of vrouw met anderen praten moet, maar er zijn wel een aantal andere vrienden van Jezus die hem of haar aanspreken en geïnteresseerd zijn, dan kan er later eigenlijk niet gezegd worden dat er geen aandacht was en men zich in de gemeente niet welkom voelt.

Omdat een leider met je praat, is het geen belangrijkere ontmoeting dan wanneer het een “gewoon” iemand was. Elke andere christen is een broer of zus, welke titel al dan niet wordt gedragen...

Indien je burens iets over het geloof, de Bijbel, Jezus willen weten, geef hen dan niet het telefoonnummer van de pastor of wie dan ook! Nodig ze ook niet uit voor de dienst van aanstaande zondag! Want jij bent er daar voor hen op dat moment en jij vertegenwoordigt Jezus. Sterker nog: Hij is met en in je en bij je. Maak leiders niet belangrijker dan ze zijn en maak jezelf niet minder dan je bent.

En als leider mag en (ik denk zelfs) moet je jezelf zijn. Houd toch op met dat op eieren lopen en steeds bezorgd zijn wat mensen van je denken. Ze denken vaak niet aan je. Accepteer dat nou maar gewoon. Stop ermee om te proberen politiek correct te zijn. Je bent geen diplomaat. Doe je masker af en wees jezelf en dus echt. Je bent geen slechtere leider omdat je fouten maakt. Ook als leider ben je een leerling van Jezus en dus in ontwikkeling.

Begrijp dat je positie en taak als leider voor de gemeente is. Je bent thuis niet een voorganger en je moet en mag niet tegen je kinderen preken. Je moet thuis als vader – en niet als pastor – met je kinderen omgaan. Dat “pastor-gedoe” dat is voor in de kerk.

Hoofdstuk 31

Leiderschap is Godzijdank maar iets tijdelijks!

Dat is voor iedereen een zegen...

Als leider ben je er *tijdelijk* voor deze mensen. Deze mensen moeten door. Niet per se voor tot hun dood bij je blijven. Ze dienen op te groeien en Jezus' stem te verstaan en door de Geest gekleid te worden. Daar kan en mag je een tijdje bij helpen. Helper ben je, niet de “baas” of zo.

Ook Jezus trainde zijn leerlingen voor zo'n drie jaar. Daarna ging Hij weg. Paulus trainde mensen door met ze te wandelen en samen de Heer te dienen. Maar niet tot hun dood. Hij liet ze naar een aantal maanden, een jaar en maximaal een aantal jaren weer los. Hij liet ze gaan. Of hij ging zelf weg. Over Efeze weten we dat hij daar het langste aan een stuk door verbleef. En dat was nog geen drie jaar!

Waarom houden we mensen zolang vast? Waarom geven we taken niet over en gaan naar een “nieuwe” plek?

We zijn geroepen om te gaan, niet om te blijven. Jezus en Paulus waren onderweg. Wij ook. Of hebben we een ander “geloof” of methode dan zij?!

Leiderschap is dienend en dynamisch: als mensen worden getraind en men groeit geestelijk op en wordt volwassenen, dan kan ze los laten en misschien wel gewoon weggaan. Je bent er voor hen. Niet om te slaafs aan je te binden, maar om ze verder te helpen. Ze moeten Jezus volgen en niet jou. Hij is voor ze gestorven en opgestaan en Hij is hun Heer. Zijn stem dienen ze te verstaan. Als leider is het een voorrecht hen dat te leren.

Paulus begreep dit: Hij kon weg gaan omdat Hij wist dat Jezus door Zijn Geest bekwaam was in en door de mensen te werken tot zijn glorie en naar zijn wil.

Hoofdstuk 32

Administratie en organisatie zijn hulpmiddelen.

Niets meer.

Net als leiders zijn administratie (“al het geregeld”) en organisatie “slechts” nodig om de basis dynamieken, de functies van de lokale gemeente als aanbidding, opbouw en vermenigvuldiging, mogelijk te maken.

Het helpt.

Het dient.

Niet andersom. Want wanneer organisatie belangrijker wordt dan de mensen in de lokale gemeente – de mensen die de gemeente die Jezus bouwt vormen! – dan wordt het een monster die we moeten voeden: Dan hebben we mensen nodig om de organisatie draaiende te houden.

Dan hebben we nieuwe leden (bekeerlingen durven we ze soms beschamend te noemen!) nodig om het mogelijk te maken door hun financiële giften het gebouw te onderhouden en de programma’s te draaien.

Dan is het gebouw en de organisatie er niet voor de mensen. Het is een monster geworden. We moeten dat dienen en mensen geven. Ongezond en onbijbels. De gemeente is een groep mensen. Nooit een gebouw of een organisatie.

Wanneer organisatie belangrijker wordt dan de mensen, dan verliezen we de kracht van Gods Koninkrijk. “Het Koninkrijk is ín jou,” zei Jezus tegen zijn leerlingen.²⁶ Het zit ‘m niet in een gebouw of programma. Gods kracht laat zich zien in zijn kinderen, Jezus’ volgelingen en vrienden. In mensen dus.

²⁶ Luk.17:21

Indien het pijn doet om een programma of methode te veranderen of te stoppen, indien het pijn doet te moeten verhuizen naar een andere locatie (gebouw) en indien we het teleurstellend en misschien zelfs frustrerend vinden wanneer we de organisatie in een andere vorm moeten gieten (zoals bij een huiskring, of een Bijbelstudie) dan is het allemaal *te* belangrijk geworden... Dan is het goed dat de Vader als landman ons snoeit en dingen aanpakt en wegknijpt.²⁷

De Vader wil vrucht zien, geen programma's of drukke agenda's... De vrucht zijn altijd nieuwe mensen die verloren waren en gered worden.²⁸ Nooit een groter bureau, kantoor, auto, parkeerplaats of gebouw.

Wat niet voortkomt uit een intimiteit met Jezus is brandhout!²⁹

Laten we onder de indruk zijn³⁰ en blijven waarover Jezus onder de indruk is en waarnaar Gods hart uitgaat.

²⁷ Joh.15:1-5

²⁸ Zie bijvoorbeeld Luc.19:10 en Matt.28:19, Marc.16:15-16

²⁹ Joh.15:6

³⁰ Zie bijv. Joh.3:16. Jezus kwam voor de wereld, niet voor de kerk. Hij kwam voor het verlorene niet degenen die dachten dat ze rechtvaardig waren...

Deel 6

Gemeente of Club

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!

Hoofdstuk 33

De uitdaging wordt aan ons gegeven

Het is een uitdaging voor elke nieuwe christen, die Jezus volgt, om weer “uit te vinden” hoe dat dan werkt, dat volgen van Jezus. Het klinkt zo makkelijk. Het is zo eenvoudig om gemeente te zijn. We zijn een kerk. Maar hoe werkt dat vandaag, hier en nu? We doen wat de rest doet en *klaar...*

Maar tijden veranderen en de vraag is: veranderen we mee? Mensen veranderen en de vraag is: in hoeverre vinden we het goed, nodig en dus geen probleem om mee te veranderen? Want we moeten veranderen en in beweging zijn (dynamiek) want we willen immers onze smaak als zout der aarde niet verliezen en de binding met de mensen om ons heen niet kwijt raken?!

De uitdaging is dus persoonlijk aan ons. Want een ander heeft zijn eigen uitdaging en zijn antwoord en oplossing en methode. Deze kunnen we niet overnemen en eenvoudigweg kopiëren. Wat bij een ander past, hoeft niet voor ons te “werken”.

Wij als lokale gemeente op de plaats te midden van de mensen waar we leven, zullen we dynamieken van gemeente-zijn vorm moeten geven: hoe we aanbidden, elkaar opbouwen en hoe we bezig zijn met een vorm van vermenigvuldiging – en waar en wanneer we dat dan met wie hoe gaan doen...

Hoofdstuk 34

*De uitdaging zit 'm in een juiste en effectieve balans
te vinden tussen menselijke relaties en organisatie
waarbij de eersten het waardevolste zijn
en het enige is wat eeuwigheidswaarde heeft.*

Wanneer we het over gemeente-zijn hebben, moeten we steeds voor ogen houden dat we met elkaar op basis van ons dagelijks leven met de Heer zelf bepalen wat *waar* is en wat “hoort”.

“Zó hoort het!” is een eisende uitspraak, dat tevens veroordelend en beklemmend kan zijn. Wie maakt dat uit of iets hoort of niet...?!

De gemeente heeft twee facetten van bestaan: menselijke relaties en organisatie.

Dat laatste werd door de eeuwen heen steeds belangrijker toen de Kerk zich ging organiseren. Van belang werden (zoals ik eerder al aanhaalde) onder

andere gebouwen, plaatsen waar men ging samenkomen (al dan niet gehuurd of in eigendom). En daar hoorde dan uiteraard vanzelfsprekend het onderhoud en bekostiging bij.

Ook leiderschapsstructuren werden steeds belangrijker. De lokale gemeente – oorspronkelijk echt bedoeld als een groep vrienden die persoonlijk Jezus als Vriend volgen en daardoor met elkaar samen optrekken! – ging zich bezig houden met *vergaderen*. Vergaderen als oudsten, als kader of “bedieningsteam” of met welke naam of titel dan ook.

Van belang werd hoe “leden” van de lokale gemeente elkaar zagen. “De Geest doopt ons in het lichaam,” zegt Paulus. Maar wij maken ons daarbij toch meer druk om lidmaatschap van elke individuele christen en wat daarbij komt kijken en wat we ook van elkaar – vaak onbewust – verwachten.

Jezus wil dat we discipelen van **Hem** zijn en niet van een theorie of doctrine die heel mooi en bijbels klinkt en kan zijn. Jezus wil dat we onder de indruk van Hem zijn en niet van iemand anders, hoe leuk en goed die geestelijke leider ook zijn kan.

Mensen die naar een andere gemeente overstappen omdat ze de leiders niet leuk en aardig vinden, wat denken die wel? Dat al die anderen blijven om de leiders? Die leiders zijn er toch alleen maar tijdelijk om aanbidding, opbouw en vermenigvuldiging zo goed mogelijk uit te werken en daar de mensen die tot die lokale gemeente behoren toe aan te sporen zich daarin te bekwamen en te ontwikkelen?! Niemand blijft toch in een gemeente om de leiders? Je bent er toch omdat Jezus je daar tijdelijk plaatst? Welk mens, als leider, is het waard om voor uit je bed te komen... en al helemaal op zondag?!

Ook lidmaatschap als lokale gemeente van een (energie en geld vretend) monster dat denominatie heet, werd een werkelijke issue. Daar werd voor gebeden en over vergaderd... waar we bij horen of niet? En als we besloten ergens bij te horen, werden we uitgenodigd tot een aantal belangrijke vergaderingen waarbij “ook onze mening telt”. We voelen ons belangrijk. We praten om te praten...! De gemeente is bureaucratisch geworden...

Relaties vergeten we heel erg snel wanneer we bezig zijn met denominaties, regio-ontmoetingen, landelijke en jaarlijkse vergaderingen, planning en programma’s. We maken ons druk over de agenda voor de komende vijf jaar en wie de voorzitter wordt en in welke structuur we alles “gaan gieten”. We ontmoeten andere leiders binnen de denominatie bijvoorbeeld één keer per kwartaal en we spreken over “bevriende gemeenten” en “onze familiebanden.” We zijn met onszelf ingenomen dat we “groot” denken, maar helaas zien we de gemeenten niet in onze stad of ons dorp. We hebben tijd en energie om kilometers te reizen voor een regiovergadering, maar voor een

ontmoeting met iemand van een andere kerk een paar straten verderop zijn we te druk. Jammer, want waarom heeft Jezus ons juist hier samen geplaatst?

Hoofdstuk 35

Werkelijk leven en relatie.

Lekker gewoon... of gewoon teveel onzin?!

Hebben we van lokale gemeente/kerk zijn – en lid zijn van een denominatie – misschien gewoon niet door de jaren heen teveel *poeha* gemaakt? Meer dan oorspronkelijk de bedoeling was? Door je lidmaatschap als gemeente van een energie en geld verslindende denominatie op te zeggen, ben je dan onbijbels en rebels?! Of ben je gewoon wijs en doe je wat Jezus eigenlijk gewoon wilt dat je doet? Laten relaties gebaseerd zijn op fellowship... en niet op organisatie. We ontmoeten elkaar op zo'n kwartaalvergadering en daarom zijn we "vrienden" – is dit niet een beetje teveel *Facebook*...?!

Jezus zei tegen de bevrijde man van de Legioen: "Ga heen en vertel je familie en vrienden welk goede dingen God aan je gedaan heeft?"³¹ Jezus zei niet: "Organiseer iets."

Nee, het gaat erom wat God aan jou gedaan heeft.

Ook al denk je als individuele christen de kerk niet nodig te hebben, als je een vriend en leerling van Jezus bent zal er toch wel spoedig van een "gemeente" sprake zijn! Eenvoudig omdat je de opdracht hebt discipelen te maken in het proces van leerling van Jezus zijn (Hem volgen). Jij zal misschien wel onbewust anderen op Jezus attenderen. Ze zullen – als je dat "leven" in je hebt – zich tot je aangetrokken voelen. Je huis wordt gewoon "een huis van de Heer" en daar gaan de dingen gebeuren. Gewoon door de week... Niet op basis van organisatie maar op basis van wie *jij* bent met Jezus!

Hoofdstuk 36

Organisatie wegens het Organiseren

is onuitsprekelijk vermoeiend

*en najaren van wind*³²

Organisatie is het over-vermoeiende onderdeel van de moderne gemeente. Met dit zogenaamde organiseren heeft de Bijbel weinig van doen. Er wordt niet of nauwelijks over gesproken. Ik denk dat dit is omdat Jezus maar ook God de

Vader en de Heilige Geest er niet veel mee op hebben.

Na de opstanding spreekt Jezus 40 dagen met zijn discipelen over het Koninkrijk van God. De gemeente zal daar een onderdeel van zijn geweest.

³¹ Luk.8:38-39

³² Zie Pred.1:1-8

Maar uit de ontwikkeling van de gemeente in het boek Handelingen en de brieven van Paulus, werd er door Jezus geen structuur en organisatie uitgelegd of opgelegd. Anders had dat wel gebleken uit die apostolische brieven. Paulus spreekt er over dat dingen in goede orde moeten gebeuren, maar geeft geen liturgische opdracht of voorschrift...³³

De vrienden van Jezus kenden de belofte van de uitstorting van de Geest, maar hadden geen idee wat en hoe en wanneer dat zou zijn... Zij konden dus niets van te voren organiseren. De uitstorting van de Geest had dan ook veel verwarring tot gevolg: veel vragen, valse beschuldigingen en tot slot 3000 mensen die tot geloof kwamen, gedoopt werden en aan de gemeente werden toegevoegd.

Diezelfde dag was de preek van Petrus spontaan. Hij reageerde op wat er gebeurde. Dit was niet een uitgewerkte op papier geschreven preek die hij even uit zijn zak haalde en uitsprak, laat staan dat het door hem van internet was geplukt of dat hij een ander gewoonweg napraatte. Nee, de Heilige Geest gebruikte zijn reactie...

Op één dag 3000 mensen tot geloof zien komen, is erg vervelend wanneer er niets georganiseerd en voorbereid is.

Maar blijkbaar maakt God zich om dat organisatorische totaal niet druk om...! Jezus zegt: "Ik bouw Mijn gemeente." En ook: Jullie zoeken Mijn Koninkrijk, dát is jullie opdracht.³⁴

Wanneer we de organisatie van de gemeente tot een grotere prioriteit maken dan de mensen (met andere woorden onze relaties met hen) dan putten we onszelf uit omdat we dingen gaan doen die Jezus zelf totaal niet belangrijk vindt en dan zelf ook niet deed. Dat is op dit moment tenminste mijn bescheiden mening op basis van het lezen van zijn leven op aarde in de Evangeliën.

Hoofdstuk 37

*De gevolgen van het denken in "organisatie"
in plaats van denken in organisme.*

Wanneer een lokale gemeente wegens bijv. het missen van financiële middelen, moet stoppen met het huren van een samenkomstzaal voor de zondagmorgen, stopt die gemeente dan met gemeente-zijn?

Indien het een organisatie is, is het antwoord *ja*.

³³ 1Kor.14

³⁴ Matt.6:33

Wanneer de relaties sterk en goed zijn, is het antwoord *nee*. Want mensen zullen elkaar dan elders treffen en opzoeken en dan aanbidden, elkaar opbouwen en het evangelie blijven brengen aan de maatschappij.

Pas op: Laat niemand een evangelie brengen van een gemeente, kerk of denominatie. Want het evangelie is altijd het Evangelie van en over Jezus Christus! Het is nooit het Evangelie van de lokale gemeente (of een bepaalde denominatie)!

Relaties zijn blijvend, organisatie niet.

Laat wat we organiseren een *vorm* zijn die effectief is om aanbidding, opbouw en vermenigvuldiging effectief en cultureel relevant mogelijk te maken – pas dus op dat het geen *functie* op zichzelf wordt!

Hoofdstuk 38

Hoe kijken we?

*De manier waarop we zien
is bepalend voor wat we waarnemen...*

Hoe zien we de gemeente? Jezus kan over zijn gemeente spreken die Hij bouwt. Maar hoe zien wij het zelf? Wat hebben we (onbewust) voor ogen?

Hoe zien we de gemeente? Het hoe bepaalt *wat* we zien en wat we vinden! Is de gemeente voor ons als een kudde schapen in een weiland met een hek eromheen? Dan heeft iedere kudde zijn eigen plek.

En voor de duidelijkheid: In dit voorbeeld, illustratie of metafoor, is het “hek” bedoeld om de schapen *binnen* te houden, niet zo zeer als een bescherming om de wolven buiten te houden. Maar in de Bijbelse voorbeelden van bescherming voor de schapen, waren het David, Ezechiël en Jezus als herder die bescherming boden en niet en nooit een hek met prikkeldraad.

Of is de gemeente als een kudde schapen die rond lopen en steeds terugkeren tot dezelfde bron zoals in Australië bijvoorbeeld. In het laatste is de locatie niet wat één maakt, maar de gezamenlijke bron die zij hebben. Die bron zal gewoon Jezus zijn als Persoon en niet onze organisatie of instituut.

Een andere vraag om deze zienswijze te verduidelijken: Is de gemeente als een meer of als een rivier?

Indien onze gemeente te vergelijken is met een meer, dan is het statisch en gaat het om het gebouw, de plaats waar mensen komen. We maken ons druk om de organisatie, namelijk de serie losstaande gebeurtenissen die we organiseren. We willen graag meer mensen zien. Het gaat om getallen. We

zetten iets neer, we voeren iets uit. We maken een productie. Het gaat om activiteiten en gebeurtenissen om mensen tot ons te trekken.

Maar wanneer we ons als gemeente zien als een rivier, dan is er iets in ontwikkeling en is het dynamisch: Het gaat om de sfeer of het klimaat van het proces om voor mensen te zorgen. We willen strategische systemen als een dienende organisatie. Immers: we willen groeiende mensen zien. Het gaat erom dat mensen veranderen en meer als Jezus worden! We worden blij wanneer mensen individueel en persoonlijk betrokken zijn. Gemeente-zijn dat doen we toch samen? De uitvoering is niet zo zeer belangrijk, want waar het er voor ons om gaat is dat mensen getraind worden en worden toegerust.

Wanneer mensen weggaan naar een andere locatie, vinden we dat dan erg en zo ja, waarom? Is dat bijbels gefundeerd of slechts gefundeerd op ons "idee" van de lokale gemeente?! *Wat* we zien en vinden, wordt bepaald *hoe* we kijken... gemeente als kudde in een weiland met een hek of een vrije kudde met een gezamenlijke bron...? Mensen moeten blijven want ze horen in het stille meer en achter het prikkeldraad?! Hebben we echt liever dat ze dood en stil blijven dan dat ze werkelijk levend persoonlijk Jezus volgen en desnoods elders heen gaan om licht van de wereld en zout der aarde te zijn?

Hoofdstuk 39

*We hebben elkaar nodig niet alleen om iets te krijgen.
iets over een onmogelijke metafoor van de gemeente*

Jezus heeft aan Paulus, Petrus en Johannes een aantal zaken over de gemeente die Hij bouwt laten zien in de vorm van metaforen. De metafoor van de gemeente als winkel zit daar niet bij.

Toch merk ik dat christenen wel eens uitgaan van het feit dat de gemeente een winkel voor hen is. Ze komen om te krijgen. Niet om te geven. Ze komen zitten en ontvangen en zijn daarna (al dan niet iets "betaald" te hebben door middel van de collecte) weer weg. En ze komen terug wanneer ze weer iets nodig hebben. Ze pakken als het ware ook alleen *wat* ze nodig denken te hebben. De gemeente als supermarkt. En is het elders beter of makkelijker te krijgen, dan gaan ze daarheen.

De christen als consument.

Sommige lokale kerken en gemeenten werken dat ook wel een beetje in de hand misschien: we hebben een etalage in de vorm van een website waarin we dingen mooi uitstellen om "klanten" te trekken. We praten over "onze" gemeente alsof het gek is dat je daar niet komt en elders kerkt. Zo probeert

een ieder de markt te bewerken als christenen van verschillende denominaties onder elkaar.

Kerken als concurrenten van elkaar.

Maar voor alle duidelijkheid: nergens wordt in Jezus' woorden of in Paulus' brieven de gemeente als winkelketen afgeschilderd. We maken dan ook geen product en we verkopen niets. Onze woorden (ook in evangelisatie) dienen echt alleen gebaseerd te zijn op basis van relatie en leven met Jezus. Laat het *never* nooit een verkooppraatje zijn!

Hoofdstuk 40

*lets over een mogelijke metafoor:
de gemeente als club*

Een andere metafoor die ik wel eens van de gemeente heb gegeven is de gemeente als club.

Een club vrienden die wanneer maar mogelijk samen komen om samen te zijn en spontaan samen dingen te doen. Ze hebben elkaar nodig. Ze steunen en bemoedigen elkaar. Ze helpen elkaar. Ze hebben lol en vreselijk veel plezier met elkaar. Ze komen bij elkaar niet zo zeer omdat het moet, maar om dat ze graag willen. Logisch, het zijn vrienden!

Wanneer ik naar de Bijbel kijk, krijg ik de indruk dat de gemeente van Jezus in een bepaalde stad – zoals bijvoorbeeld Rome, Korinthe, Efeze – één gemeente was: “de gemeente in Rome” en “de gemeente van Jezus in Korinthe” en “te Efeze”. En dat die gemeente op verschillende plaatsen samenkwam: bij iemand thuis, op de hoek van de markt of in een deel van een gebedshuis (bijvoorbeeld een Joodse synagoge).

Ik zou willen zeggen dat we behoren tot de gemeente van Christus in de plaats waar we samen wonen met alle andere gelovigen (heiligen, volgelingen van Jezus) in die plaats. Maar dat we verschillende “clubs” hebben met onze ideeën, gewoonten, manieren en misschien wel doelstellingen (visies en missies).

Wanneer mensen het niet prettig (meer) vinden bij “ons” en weg willen gaan, waarom doen we dan veel moeite om hen te “behouden”? Denk bijvoorbeeld aan jongelui die elders gaan kerken...

De gemeente kan namelijk ook als een *oase* zijn. Dat wil zeggen een doortrekplaats. Maar mogen mensen dat ook daadwerkelijk? Mogen mensen doortrekken of doen we ons best als lokale gemeente iedereen binnen te houden (binnen *ons* prikkeldraad)? Als mensen doortrekken en dus weggaan

naar een andere gemeente, kunnen we hen dan “uitzegenen” of is er iets van veroordeling en ergernis? En mogen mensen in de gemeente bevriend blijven? Of moeten ze trouw bewijzen aan de “eigen club” door degenen die vertrekken te boycotten en te negeren? Zien de leiders en andere mensen in de gemeente die vriendschap als gevaarlijk en bedreigend omdat ook de achtergebleven vrienden misschien wel weggaan?! Is dat niet een vorm van achterdocht in naam van de Heer...?

De roeping waar we steeds als volgelingen van Jezus mee te maken hebben, is dat we geroepen zijn om te gaan, niet om te blijven!³⁵ We hebben dat als lokale gemeenten vaak omgedraaid: geroepen zijn om ergens te zijn en daar dan tot je dood toe blijven. Dat noemen we “trouw.”

Maar trouw als christen ben je wanneer je Jezus persoonlijk volgt. Alleen Hij kan bepalen waar je dient te zijn en naar toe op weg bent. Niemand anders kan en mag je manipuleren met een verkeerde definitie van loyaliteit, trouw en toewijding! En je moet je ook op basis hiervan niet laten manipuleren en intimideren...

Mogen mensen zich bij ons niet thuis voelen en ervaren dat God hen elders wilt inzetten en gebruiken en dus weggaan, zonder dat we meteen aan onszelf twijfelen en onze visie en missie veranderen in een poging hen bij ons te houden? Wat is de reden dat we ons vaak aangevallen voelen wanneer anderen *anders* denken en het niet met ons eens zijn?

Hoofdstuk 41

*We hebben elkaar nodig
niet alleen om iets te krijgen
maar ook om te geven.*

Dat we lokale gemeente (“club”) zijn komt wegens de relaties die we hebben: De gemeente waar Jezus over spreekt en die Hij bouwt, is een groep mensen die Hij samenbrengt voor een gemeenschappelijk doel. Gemeente zijn dat doen we samen. De gemeente is een “People Movement.”

Zoals Paulus onder andere Timotheüs, Titus, Gaius, Aristarchus, Tychicus als discipel had en hen trainde en deze weer anderen leerlingen hadden die weer leerlingen hadden.³⁶

Paulus kende die allen niet! Het was onmogelijk in die tijd van gezonde relaties waarbij je aandacht voor elkaar had en samen optrok – de tijd dus waarin *LinkedIn* en *Skype* nog niet bestonden – om de leerlingen (discipelen) van jouw

³⁵ Matt.28:18-20

³⁶ 2Tim.2:2

discipelen te kennen. Laat staan de mensen die de leerlingen van jouw leerling trinden. Het gaat hier over generaties...

Het werken en samen optrekken met mensen en hen trainen om hen discipelen van Jezus te laten zijn en daarna los te laten en hen het zelf te laten doen (dat wandelen met Jezus geleid door de Heilige Geest) is een proces van tijd. Je kan een wijngaard bouwen, je kan erin werken, maar je kan het nooit sneller laten groeien!³⁷

Met mensen optrekken, relatie bouwen en samen (geestelijk) groeien is een proces van tijd. Je kan het niet versnellen met welke goede bedoelingen en inzet dan ook. Volgens God dienen we niet te haasten wanneer we wandelen in geloof³⁸ (vertrouwen) op basis van relatie met Jezus.

Ook Jezus holde niet... Hij wandelde en deed alleen wat Hij de Vader zag doen. Dat is geen luiheid. Integendeel, wanneer we de dingen doen die God ons geeft en we wandelen met Jezus worden we de meest productieve mensen: want we doen wat Hij doet. Niets is dan voor niks... Dat is een lekker idee, zeg!

Maar denken we in organisatie (in plaats van in "mensen"), dan hebben we een ledenlijst³⁹ en dan moeten alle leden minstens een gesprek hebben gehad met de pastor (voorganger) of een oudste voor hij of zij wordt geïntroduceerd, geaccepteerd en ingezet in de lokale gemeente... NB. Aan welke *voorwaarden* moet je dan eigenlijk voldoen? En wie bepaalt dat?

Is het *wie kent wie* (is bevriend met) of *ons kent ons!*...?

Maar we dienen ons, denk ik, echt af te vragen wat echt gezond is en houdbaar (werkbaar) wanneer God bijvoorbeeld zoals op de Pinksterdag 3000 mensen in één klap toevoegt!

Het gaat om de relaties (verbindingen) onderling binnen het geheel van de lokale gemeente. Want: Kan je werkelijk met iedereen écht bevriend zijn...? Ook Jezus had toch ook "maar" 12 discipelen...

Hoofdstuk 42

God, koffie en vrienden

In een discussie over het belang van koffie na de dienst, zei iemand dat de koffie niet belangrijk is, want mensen moeten namelijk voor God komen.

³⁷ Zie het voorbeeld van Spr.31:16

³⁸ Jes.28:16

³⁹ Er is niets mis met een ledenlijst en een introducerende kennismaking, maar het gaat om de motivatie waarom en waartoe? Is het niet "zonde" van je tijd om dat allemaal bij te moeten houden?!

De vraag is of dat écht en altijd zo is... En is deze opmerking niet gewoon terug te brengen tot de categorie “vroom” onder de afdeling “religieus”?!

Stel dat je dit als lokale gemeente letterlijk neemt, dat mensen uitsluitend voor God moeten komen... Er zijn in de plaats waar ik momenteel woon tenminste drie soorten gelijke kerken zoals degene waartoe ik “behoor”. Stel dat ik zeg, dat mensen bij ons komen voor God. Voor wie of wat komen al die andere dan op hun locatie een paar straten of een wijk verderop?

Hebben we als lokale gemeente een soort van monopolie over God? En kunnen we zeggen dat God bij ons wel is en niet elders? Of verdelen we Hem evenredig over het aantal zondagen van het jaar? En indien Hij elders ook is, waarom gaan we dan niet gewoon op in één lokale gemeente?!

Indien mensen niet bij onze gemeente komen in de eerste plaats om God, waarom dan wel?

Misschien is het gewoon omdat men zich thuis voelt wegens de setting waarin wij gemeente zijn en als discipelen van Jezus samen op trekken.

Het gebed dat ik eens hoorde bidden voor aanvang van een kerkdienst op een zondag: “Heer, laat het vandaag een gezellige dienst zijn!” is dat fout? Of niet geestelijk (genoeg)? Of misschien juist gewoon het beste gebed...?

Misschien is de koffie en het persoonlijke gesprek wel dé reden dat men in een bepaalde club (lokale gemeente) komt in plaats van een andere gemeente (drie straten verderop).

Mensen komen en blijven op basis van relaties: vriendschap is een goede, legitieme, Bijbelse reden om bij een gemeente te horen! Of mensen komen wegens het programma, maar ze blijven nooit voor wat er gebeurt maar voor de vriendschappen die ontstaan zijn en belangrijk voor hen zijn geworden.

Jezus noemt ons vrienden en geen “gemeenteleden”.

Is het dan écht “fout” wanneer iemand zegt: “Ik kom hier in de gemeente omdat mijn vrienden er zitten”? We accepteren kinderen toch ook gewoon omdat hun ouders bij ons in de kerk komen? En is het erg wanneer kinderen – als ze ouder worden en zelfstandig – beslissen om elders naar een gemeente te gaan omdat hun vrienden daar zitten en wat die gemeente doet (en hoe ze het doen) hen meer aanspreekt? Daar is God toch ook?!

Of ervaren we dat als een persoonlijke afwijzing? Ik denk wanneer we eerlijk vaststellen dat dit zo is, we dienen te concluderen dat we vanuit ons zelfbeeld denken over “gemeente-zijn” (het ‘wat’ van de gemeente: statisch, de

organisatie met haar leden) in plaats van wat Jezus erover zegt (het 'hoe' van zijn gemeente: dynamisch, het *leven* van de gemeente als organisch geheel op basis van relatie).

Het gaat namelijk nooit om ons en mij persoonlijk. Het gaat om Jezus. En mensen moeten Hem volgen en naar Hem luisteren en zich laten leiden door de stem van de Heilige Geest en zo op de plaats (een lokale gemeente) komen, blijven en weer gaan naar een nieuwe plek op basis van het (dynamisch) volgen van Hem.

Niemand anders kan die plaats van Jezus als redder en Heer (herder) innemen voor een ander. Hoe groot leider je zogenaamd ook denkt dat je bent.

Hoofdstuk 43

Aanbidding, prediking en mag het alsjeblieft ietsje meer zijn...?

Gemeente-zijn we als een gezin. En elk gezin bepaalt met elkaar hoe ze willen wonen en welke regels van het huis er op een gegeven moment zijn. Er is geen huiskamer hetzelfde. Want elk gezin is anders. Ieder begrijpt dat. Dat maakt het leuk.

Met de gemeente is het precies hetzelfde. Hoe richten we onze kerk en onze samenkomstzaal in? Het zegt iets over ons beeld van kerk-zijn...

Tot de reformatie stond aanbidding – door middel van het avondmaal, de *eucharistie* – centraal.

Na de reformatie werd grotere nadruk gelegd op onderwijs, de prediking.

Dat is nog steeds te zien in de oude kerken: De (van oorsprong) katholieke kerkgebouwen zijn zo ingericht dat de aanwezigen gefocust zijn op het altaar. Dat is het centrum van alle aandacht: dáár gebeurt het...

De kerken die gebouwd zijn door protestanten (gereformeerden, hervormden) zijn zo ingericht dat de aanwezigen gefocust zijn op de preekstoel. Dat is het centrum van alle aandacht, want dáár gebeurt het (volgens hen dan...)!

Wat voor idee hebben we van de gemeente (onze club) vandaag in deze tijd en plaats?

Misschien zou het de koffiepot wel moeten zijn, of de gezamenlijke maaltijd. Misschien moeten we bewust een inrichting hebben als een café of restaurant met tafels in plaats van stoelen of banken in rijen.

Wat willen we dat de mensen zien, al is het maar onbewust? is (denk ik) geen onbelangrijke vraag...

Hoofdstuk 44

*Het leren blijven onderscheid maken tussen
de gemeente en Gods Koninkrijk
is van groot belang voor ons
"geestelijk" gezond functioneren*

We komen in grote problemen wanneer we de gemeente en het Koninkrijk van God verwarren.

Jezus predikte "het evangelie van het Koninkrijk," niet dat van de gemeente. Dat laatste – het Goede Nieuws van de Gemeente – bestaat niet eens. Want de lokale gemeente zelf is vaak helemaal geen goed nieuws... het is een probleem en bezorgd veel hoofdpijn – vraag de gemiddelde leider, voorganger, oudste of gewoon een gemeentelid...!

Jezus vertelde in gelijkenissen⁴⁰ om het Koninkrijk uit te leggen, niet de gemeente.

Zo worden we door Jezus aangemoedigd om Gods Koninkrijk te zoeken en niet de gemeente. En wanneer we wederom geboren zijn, kunnen we het Koninkrijk van God "zien", niet de gemeente. Want die kan je heel goed zien wanneer je *niet* wederom geboren bent... En misschien is het wel zo dat wanneer je wederom geboren bent, je het Koninkrijk meer en meer gaat zien en de zogenaamde gemeente minder en minder (maar dat is slechts een interessant idee dat ik fascinerend vind!)

Hier komt op basis van deze gedachte een belangrijk inzicht: De discipelen predikten het Koninkrijk en God bevestigde hun woorden met tekenen en wonderen. De tekenen en wonderen zijn er niet om te bevestigen dat de gemeente – waar dat gebeurt – goed is, of de leden zo "heilig" en bijzonder – maar omdat het Koninkrijk van God zelf wordt bevestigd.

We kunnen nooit concluderen dat een gemeente beter is dan een ander – en omgekeerd een gemeente slechter of minder is dan een ander – wanneer daar meer (of juist minder tot geen) wonderen gebeuren.

⁴⁰ Zie bijvoorbeeld Matt.13

Hoofdstuk 45

De gemeente die Jezus bouwt is bedoeld voor zondaren

Wat is een succesvolle gemeente? Wat is daar een juiste definitie van?

Ik heb een vriend die een voorganger is in Miami in Florida. Hij is verantwoordelijk voor zo'n 2000 leden. Hij zei mij eens dat toen die lokale gemeente 18 jaar bestond, hij zich afvroeg of het zin heeft om gemeente te zijn. Ik vroeg hem wat hij bedoelde. Hij zei: "We bestaan als gemeente 18 jaar en verschillende keren per week komen we samen. Maar de maatschappij waar we wonen, werken en studeren en leven als leden van deze gemeente, is de afgelopen 18 jaar alleen maar verslechterd."

Hij is een eerlijk man. Mensen prijzen hem om zijn geweldige werk, maar hij is realistisch: Het succes van een lokale gemeente zit 'm niet in het aantal leden of het programma, maar in het effect dat zij heeft als zout der aarde en licht der wereld⁴¹ in en voor de maatschappij om hen heen. Dat wil hij als "leider" zien.

Iemand heeft gezegd dat de gemeente van Jezus voor zondaren is. Je bent geen deel van de gemeente omdat je perfect bent maar omdat je Jezus volgt.

Jezus zei: "Volg Mij." Bij al die volgelingen waren er ook bij die "zondaren" waren. God ziet niet zo zeer de gemeente op basis van haar ledenlijst of de mensen die wedergeboren zijn, maar ook het potentieel wat erbij zal komen – of er mogelijk bij zal komen op basis van keuzes, zoals bijvoorbeeld bekering.

De uitspraak in Handelingen "de Heer voegde dagelijks toe", geeft aan dat het geen mensen zijn die zich als leden inschrijven, en zelfs niet zo zeer dat het gaat om mensen die "heilig" willen leven...

We dienen het proces van gemeente-zijn voor de wereld (zout der aarde en licht der wereld) te zien in het licht van Jezus' taak die Hij tevens aan ons opdraagt.⁴² Jezus zei: "Ik ben gekomen om het verlorene te zoeken en te redden."⁴³ En als Jezus dan ook zegt: "Ik bouw Mijn gemeente," dan kunnen we dat volgens mij niet als twee verschillende projecten zien: één voor de zondaren in de wereld (verlorene) en het andere project voor de heiligen (de gemeente).

De gemeente van Jezus bestaat dus uit mensen die Jezus volgen. Sommigen van hen hebben zich al bekeerd, anderen nog niet. Sommigen hebben al een geestelijke volwassenheid bereid (wat dat dan ook maar zou kunnen

⁴¹ Matt.5:13, 14

⁴² Joh.20:21 en Matt.28:19

⁴³ Luc.19:10

betekenen...?! ...en als dat écht bestaat hoe meet je dat dan en wie doet dat zogenaamde “meetwerk” dan?!) en anderen weten of begrijpen nog helemaal niets.

Maar niemand kan volgelingen van Jezus – die Híj roept: “Volg Mij!” – uitsluiten of buitensluiten op basis van onze norm voor christen-zijn en onze voorwaarden om “lid” te kunnen zijn van de lokale gemeente!

Hoofdstuk 46

*Jezus volgen betekent ook dat we willen denken
en willen zien als Hem.
Indien niet,
dan kijken we verkeerd
en zullen we dat missen waar het om gaat...*

Wanneer we verkeerd (niet binnen het kader van Gods Woord, de Bijbel) kijken naar gemeente-zijn en een andere definitie van de gemeente hebben dan Jezus Zelf, zal dit nooit leiden tot een juiste en gezonde uitwerking en toepassing.

Het is dan erg goed mogelijk dat we de impact van het Koninkrijk missen.

Omdat we geen goed idee hebben, missen we het juiste geloof en dus ook het juiste zien van mogelijkheden. Het is dan mogelijk dat we mensen uitnodigen naar de dienst op zondag, terwijl we op onze weg (zoals Petrus en Johannes) door Gods Geest gebruikt kunnen worden.⁴⁴

God gebruikte hen buiten en niet ín de tempel! Het wonder gebeurde op straat en niet in een gebouw. Dat gebouw werd door God niet gebruikt als een middel waar het zou moeten gebeuren. Want Jezus denkt niet zo! God de Vader denkt niet zo klein en “eng.”

Indien organisatie van de kerk belangrijker wordt dan relatie 24/7 dan missen we de mogelijkheden die God geeft om Zijn Koninkrijk te laten zien in kracht. Het is goed mogelijk dat we naar ongelovigen (maar wel geïnteresseerden!) communiceren dat God werkt op een specifieke plaats (kerkgebouw) op specifieke uren (op zondag van 10 tot 12)...

We maken God dan tot een bureaucratische kantoorclerk, die op vastgestelde tijden verschijnt, zijn werk doet en weer verdwijnt tot nader order...

Indien we geen juist idee hebben van de lokale gemeente, zoals Jezus het bedoelt en hoe Hij zijn gemeente bouwt, dan zullen we heel goed mogelijk mensen (en relaties) gebruiken om het programma en de organisatie draaiende te houden. Mensen worden middel en geen doel. Dat is erg kwetsend en pijnlijk. We gaan manipuleren... En dat is totaal geen kenmerk van Gods Koninkrijk!

We zullen mogelijk met twee maten meten: zij die er altijd zijn (op zondag bijvoorbeeld) en “goed” en “toegewijd” zijn en zij die er niet altijd zijn en dus “moeten leren keuzes te maken” en “niet de goede prioriteiten stellen”.

Kortom: we worden veroordelend...!

Een grote kans dat mensen zich gemanipuleerd gaan voelen en zij dan de “vrijheid in Christus” (of “...van Christus”) niet ervaren. Gevolg: men kan dus ook van die vrijheid en daarmee de samenhangende blijdschap níet getuigen! En het beschadigt dus op een negatieve manier het getuigenis van het Evangelie (wat “goed nieuws” betekent) van het Koninkrijk in deze maatschappij!

Hoofdstuk 47

*Het gaat om wandelen met Jezus
en niet om lidmaatschap van een lokale gemeente*

Mensen zijn behouden omdat ze in Jezus geloven, niet omdat ze lid zijn van “onze” gemeente.

Christenen hebben de opdracht van Jezus om te doen wat Hij hun zegt en leert en dat ook aan anderen te leren door hen discipelen van Jezus te maken, niet om lid te zijn van “onze” gemeente en er elke zondag te zijn.

Wanneer mensen weg gaan omdat ze ervaren dat ze het ergens beter hebben of dat ze daar “moeten” zijn, dan is dat (misschien) jammer maar niet erg. Want elke lokale gemeente bestaat uit mensen die Jezus samenbrengt voor een gemeenschappelijk doel. Indien iemand dit niet zo ziet, ervaart en beleeft, kan je niet samen het doel bereiken, want het “gemeenschappelijke” ontbreekt.

Daarom is het van belang dat een lokale gemeente (degenen die daartoe behoren) weten wat hun mandaat is, visie en doelstellingen zijn en hoe men dat wil bereiken. Dan kan men dat duidelijk maken en kunnen (nieuwe) mensen beslissen daaraan mee te willen doen op basis van gemeente-zijn.

Mensen die weg willen en wij overhalen om te blijven zullen niet vanuit zichzelf betrokken, toegewijd en inzetbaar zijn. We zullen dan ook altijd aan hen moeten blijven bewijzen dat onze pogingen om hen over te halen om te blijven gegrond was op "iets"...

Kortom: we komen in een positie dat we onszelf steeds moeten bewijzen.

Dan breekt er paniek uit tussen je oren wanneer je hoort dat iemand eens bij een andere kerk wil gaan kijken. Het berooft je van alle vrede en blijdschap om zelf een vriend en leerling van Jezus te zijn en met Hem te wandelen.

Het gevaar is dan: we zijn geen dienaren van Christus meer maar zijn gefocust op het behagen en plezier van mensen.⁴⁵

Hoofdstuk 48

Wanneer het niet jammer is wanneer mensen weg gaan

Het is altijd vervelend en pijnlijk om te zien dat mensen een lokale gemeente (kerk) verlaten.

Er kunnen verschillende redenen zijn dat mensen daartoe besluiten, zoals bijvoorbeeld: 1) Mensen verhuizen wegens werk. 2) Mensen gaan naar een gemeente die dicht bij hun woonplaats is. 3) Mensen worden gevraagd om in een andere (startende) gemeente mee te bouwen. 4) Mensen worden geroepen om een nieuwe gemeente te starten in een plaats waar nog geen gemeente is. 5) Mensen gaan naar het "zendingsveld" ergens in de wereld.

Deze redenen zijn goed en moeten ons als lokale gemeente en als leiders gelukkig maken: het geeft aan dat er een ontwikkeling is in mensenlevens die we moeten zegenen en niet moeten tegenwerken.

Laat het niet zo zijn dat mensen weg moeten, omdat ze zoals in de gemeente van Korinthe door worden weggestuurd wegens hun gedrag. Je kinderen stuur je ook niet zo maar uit je gezin weg. Je bent familie – kinderen van God de Vader – en om iemand buiten te sluiten en weg te moeten sturen, is iets wat ik zelden gehoord heb en gelukkig nog nooit heb meegemaakt.

Erg is het wanneer mensen de lokale gemeente (kerk) verlaten wanneer zij terug gaan naar de "wereld" en dus het geloof vaarwel zeggen en met de gemeente en bovenal met Jezus (!) niets meer te maken willen hebben. Dat vraagt om zelfonderzoek als lokale gemeente, waarom dit had kunnen gebeuren. Niet om een schuldige aan te wijzen, maar om in alle nederigheid zelf iets te leren... Hoe hadden we dit kunnen voorkomen?

Ik denk dat het ook niet erg is wanneer de volgende mensen een lokale gemeente willen verlaten om andere redenen dan de voorbeelden hierboven

⁴⁵ Gal.1:10

genoemd. Zonder dat ik het vervelend bedoel, is het denk ik erg goed de volgende mensen alle ruimte te geven naar de buitendeur:

1) *Vrome, religieuze mensen*

Wanneer we de waarheid spreken in genade en liefde, bouwen we elkaar op. Dat is altijd eerlijk en praktisch. Mensen die geloven in theorie, maar niet met woord en daad, zullen zich ergeren aan Jezus. Dat is hoe dan ook jammer, maar door heel de Bijbel heen, heeft God, noch Jezus, noch de Heilige Geest, noch de apostelen zich nooit aangepast aan deze mensen.

2) *Mensen die niet willen veranderen*

Als we van geloof tot geloof en van heerlijkheid tot heerlijkheid gaan, betekent dit dat we in beweging zijn. Groei is alleen mogelijk wanneer je bereid bent om te veranderen.

De vraag: waar ben je volgend jaar en wat doe je over 5 jaar? is mijn vraag die ik mezelf en anderen regelmatig stel om uit te dagen tot ontwikkeling en groei en om elkaar uit te blijven dagen hierover na te denken.

En mijn vraag aan mezelf en anderen: waarom doe je de dingen die je doet en waarom doe je ze op deze manier? is niet om te pesten of iemand zich oncomfortabel te laten voelen, maar om te helpen effectief te zijn én te blijven in dat wat we doen.

Ik wil heel graag met andere leerlingen en vrienden van Jezus optrekken – liefst dagelijks – die willen worden als Hem. Die willen veranderen.

3) *Mensen die zichzelf zielig vinden*

Iemand die verdriet heeft, zullen we moeten troosten. Maar er komt een moment dat je bijbels gezien iemand moet bemoedigen: dat betekent naast iemand komen, met de uiteindelijke bedoeling om hem of haar verder te helpen.

Mensen die zichzelf zielig vinden, willen als het waren niet verder, maar blijven wonen in “het dal van diepe duisternis”⁴⁶

Hoe erg iemands situatie ook is, en hoe verdrietig iemand daarover is, iemand is echter nooit “zielig.” Zielig-zijn is een eindstation. Ik geloof dat Jezus gekomen is, om in welke zwarte negatieve situatie dan ook “licht te brengen” en een uitkomst voor de situatie te geven.

Mensen die zich zielig vinden – zich een *slachtofferrol* aanmeten – willen dat blijven en geen échte hulp ontvangen, maar juist medelijden.

Jezus had bewogenheid en deed iets om mensen te helpen. Dat wordt in de Bijbel “barmhartigheid” genoemd. Jezus had geen “medelijden” in de

⁴⁶ Zie Ps.23

betekenis zoals wij dat vaak gebruiken. Nooit vond Hij mensen – ook ons nu en hier niet – “zielig”.

4) *Mensen die problemen in de gemeente zien en op zoek gaan naar een 'betere' gemeente*

De gemeente is dynamisch: er is steeds verandering, groei, stagnatie, problemen, uitdagingen, etc.

Mensen die weg gaan omdat ze bij een stabiele, goed georganiseerde, probleem-vrije gemeente willen horen, zijn degenen die niet mee willen bouwen en dus ook niet constructief en toegewijd willen meedenken, meebidden, meebouwen... Kortom: daadwerkelijk willen investeren.

Het is geen probleem, maar zelfs (met alle respect) *prettig* dat ze weg gaan.

Echt waar: Elke poging hun denken te veranderen en hen te overtuigen dat ze moeten blijven is 'zonde' van je tijd.

Bovendien als ze een betere gemeente vinden, wil ik graag dat ze het mij laten weten, want dan ga ik daar ook heen. Mijn ervaring is echter dat sommige gewoon terugkomen. Overall is namelijk *wat*. We zijn immers allemaal leerlingen van Jezus en “amateurs” als het gaat om Gods Koninkrijk.

Ik wil er graag voor blijven kiezen om mijn tijd en aandacht te geven aan die mensen in mijn buurt die 24/7 discipelen van Jezus zijn, die willen groeien en veranderen en zo meer op Jezus willen gaan lijken in doen en laten, en die in tijden van tegenslag en lijden, zichzelf verloochenen, hun kruis opnemen en Jezus blijven volgen als Zijn leerling.⁴⁷ Alleen dan kunnen we elkaar echt verder helpen in het Koninkrijk van God.

Hoofdstuk 49

Het belang van de onderlinge samenkomsten

Volgens de schrijver van de brief aan de Hebreeuwse christenen was het van groot belang om de gezamenlijke samenkomsten niet te verzuimen. Je hoort erbij!⁴⁸

De gemeente is een groep mensen die Jezus samenbrengt voor een gemeenschappelijk doel. Het gaat om de mensen die samenkomen, niet zo zeer de georganiseerde “samenkomst”.

Het woord samenkomsten – zoals bijvoorbeeld gebruikt in de vertaling van de NBG uit 1951 – is oorspronkelijk een werkwoord: samenkomen, de daad van het samenkomen.

⁴⁷ Luc.9:23-24

⁴⁸ Zie Hebr.10:25

Wij hebben vaak een dat zelfstandig naamwoord “samenkomst” gebruikt om de zondagse dienst (“eredienst”) mee aan te duiden. De Bijbelstudie op zaterdagmorgen bijvoorbeeld en de huiskring op woensdagavond en de bidstond op een doordeweekse ochtend is wat het is: bijbelstudie, huiskring en bidstond. Maar geen “samenkomst”. Dat is voorbehouden aan de zondag. Tenminste zo wordt er door veel kerkgangers gedacht.

Maar wanneer we dit denken, dan willen we dat mensen op zondag er altijd zijn, want je dient de “samenkomst” niet te verzuimen!

Het oorspronkelijke idee is de mogelijkheid van samenkomen wanneer en waar dan ook maar mogelijk of wenselijk! Dat is het samenkomen zoals bedoeld werd en dus bedoeld *wordt*!

Het is meer dan de zondagse dienst. De twijfel is erg groot of de oorspronkelijke lezers van de Hebreeën-brief wel samenkwamen op zondag en dan op die manier zoals wij *gewend* zijn!

Oorspronkelijk is elk onderling samenkomen een “samenkomst”. Het samenkomen is, een *unieke* groep mensen die elkaar ontmoeten op een *unieke* plaats, op een *uniek* moment, voor een *unieke* situatie... en *dáár* is Jezus in hun midden – ook al zijn het er maar een willekeurige twee of drie⁴⁹ – en leidt de Heilige Geest hen – daar werken/functioneren de gaven om iets *uniëks* te doen.

Zij die door de Heilige Geest geleid worden, zijn als de wind:⁵⁰ En de Geest wil meer dan de “samenkomst”, de “eredienst” op zondagmorgen. Wat van belang dient te gaan worden is het “gemeente-door-de-week zijn”, waarbij het samen koffie drinken wordt beleefd als een “samenkomen” met z’n tweeën met Jezus: de ervaring van het gezamenlijk beleven dat Jezus bij ons is als we met z’n tweeën of meer in Zijn naam bij elkaar komen.

Het is de Heer die ons tot deze ontmoetingen gedurende de dag en de week leidt. Hij brengt ons juist ook in die ontmoetingen samen. Het is speels en op basis van het dynamisch volgen van en leven met Jezus en het geleid worden door Zijn Geest. We zijn als de wind en dit “soort” samenkomen is als een avontuur dat we achteraf zien als een “goddelijk toeval.”

En we erkennen dat het een “goddelijke ontmoeting,” die juist op dat moment zo nodig en goed was. Het was een bemoediging, iets dat echt nodig was en zo hebben vaak de meeste aanwezigen in dat “samenkomen” het dan ook beleefd.

⁴⁹

⁵⁰ Matt.18:20

Joh.3:8

Het was niet op basis van een gebruikelijke “samenkomst” die wij organiseren. Deze zijn vaak juist saai en zo voorspelbaar en krachteloos. Bij deze samenkomst gaan we onveranderd weg ook al hebben we misschien iets “geleerd” en iets “nieuws” gehoord. Het is vanuit onszelf, op basis van ons verstand en inzicht en ervaring. We organiseren het op basis van onze wereldse manier van denken, ook al noemen we het “theologie.” Het gaat om een programma. Het moet zo wel goed zijn, want zo doen we het al jaren net als velen om ons heen. Maar we beleven niet dat het “uit de hemel komt”, dat het “van boven is.”⁵¹

De organisatie van een kerkelijke samenkomst verschilt niet veel van hoe een andere club zijn leden verenigt. We spreken erover dat we “vanuit de hemel geboren zijn” maar onze samenkomsten zijn vaak puur menselijk en aards... Er is weinig tot geen “Geest en vuur”. We moeten die woorden dan misschien ook niet meer gebruiken totdat het écht van de Heilige Geest is, de andere Trooster, die het uit Jezus neemt en ons openbaart.⁵² We zouden elkaar meer dienen wanneer we eerlijke vragen aan elkaar stellen en onze samenkomsten evalueren of het een samenkomen was met Jezus daadwerkelijk manifesterend in ons midden.

Het is tijd voor bekering en terug te gaan naar wat Jezus bedoelde toen Hij zei: “Ik bouw Mijn gemeente.”

Hoofdstuk 50

Over onze identiteit... lidmaatschap en positie

Eén van de eerste vragen die we stellen wanneer we voor het eerst mensen ontmoeten is: wat doe je? We vragen naar status, baan, opleiding, beroep, functie, positie...

Als christen kan je hopelijk werkelijk zeggen: “Ik ben een vriend van Jezus.”

“Ik ben een leerling van Jezus,” zei een gereformeerde dominee tegen mij. “Ik ben geen dominee, maar een leerling van Jezus!”

Fantastisch! Hij erkende dat hij na ruim 20 jaar “dominee-zijn” Jezus als Persoon had “ontdekt” door een werkelijke ontmoeting met Hem. En hij liet *die* Jezus niet meer los. Soms moet je moedig zijn en de Jezus van je theologie laten varen om de Levende te kunnen “grijpen.”⁵³

⁵¹ Joh.3:7-8

⁵² Joh.16:13-16

⁵³ Zie het voorbeeld van Paulus’ instelling en passie voor Jezus in Filipp.3:7-15.

Het verlangen is dat we willen worden als Hij (karakter en persoon). En dat we willen doen wat Hij doet en ons opdraagt (gehoorzaamheid).

Het succes van mijn dag en het geslaagd-zijn daarvan is niet gebaseerd op wat ik doe, presteer, bereik en wat mensen vinden, maar wie ik in Zijn ogen ben en wat Hij vindt.

Er bestaat dan dus zo iets als een succesvolle dag van “niets doen”. Als oude “calvinist” ben ik dat echt aan het leren.

Wanneer mijn doen en laten, inclusief mijn positie en functie mijn identiteit is of wordt, moet ik het altijd verdedigen en voel ik me tevens persoonlijk aangevallen (als mens) wanneer men het met mijn functioneren niet eens is of over mijn ideeën anders denkt...

We creëren dan een cultuur van competitie, zowel binnen de gemeente als tussen lokale gemeenten in een plaats of regio.

Wanneer we elkaar helpen en aanmoedigen om Jezus te volgen, naar Hem te luisteren, met Hem op te trekken, dan beleven we met elkaar steeds meer de vrede, blijdschap en gerechtigheid van Gods Koninkrijk.⁵⁴ Dan geven we elkaar ruimte en verheugen we ons in het zien dat elk lid op basis van zijn verbondenheid met Jezus verandert, groeit en door God gebruikt wordt. Ook als dat dan anders is dan wij denken dat het zou moeten of dat het “meer” of groter is dan bij onszelf.

Het persoonlijk volgen van Jezus – zijn vriend zijn en met Hem optrekken – is onze identiteit. Het is een levensstijl. Niet slechts voor zondag voor in een kerkgebouw. Dan komen we tot “rust”⁵⁵ en leven we zoals Hij het voor ons bedoeld heeft.

Dan worden we door Hem effectief en bruikbaar om tot zegen van anderen te zijn. We zullen gaan doen wat we Hem zien doen. Het vloeit voort uit een relatie. Het is geen last. We beleven het als “vrij zijn als een vogeltje” en het leven met Jezus wordt “licht als een veertje.”

Wanneer ik Jezus volg en jij ook, dan ontmoeten we elkaar in Zijn aanwezigheid. Alleen daarin ligt onze eenheid.

Ware eenheid is samen Jezus (als de Levende) volgen.

⁵⁴ Rom.14:17

⁵⁵ Hebr.4:11

Ware nederigheid is dichtbij Jezus zijn en blijven en doen wat we Hem zien doen. We zijn allemaal leerlingen van Jezus en dus op zekere hoogte gewoon allemaal "amateurs". Serieuzer moeten we het echt niet willen maken!

Nawoord

Maar goed, dit alles is slechts wat ik denk of “bedenk” als gepassioneerde volgeling van Jezus.

Wie weet, denk ik er volgend jaar helemaal anders over, ik ben immers in het proces van iets van Hem te leren en meer van Gods Koninkrijk te begrijpen...

Ook ik sta net als jij in de steigers... en hopelijk net als jou ben ik gewoon met Jezus onderweg.

Ik weet het allemaal niet precies en begrijp erg veel nog helemaal niet, maar één ding weet ik: het is een fantastisch avontuur om met Hem onderweg te zijn naar het doel dat Hij voor en met ons heeft!

Daar komt dan ook bij dat ik voor ogen wil houden dat de Bijbel nooit bedoeld is als theoretisch⁵⁶ boek. Het vraagt om moed om geheel te leven zoals Jezus dat zegt: “Volg Mij!”⁵⁶ en “wordt als de kinderen”⁵⁷ en “ga heen en maak alle volkeren tot Mijn discipelen”⁵⁸ en het uit de Heilige Geest geboren zijn en geleid worden,⁵⁹ etc.

Radicaal zelf gaan doen wat ik hier heb beschreven is een gaan leven op basis van Gods Woord en de leiding van de Heilige Geest wegens mijn persoonlijke relatie met Jezus als de opgestane Heer. Het is een leven met Jezus door Hem te volgen omdat Zijn stem wordt verstaan.⁶⁰ Het is de stap wagen om in kinderlijk (niet: kinderachtig!) vertrouwen te doen wat God de Vader zegt.

Indien ik dit allemaal en helemaal zal doen, ben ik misschien na een maand dood. En daarmee heb ik dan voor velen bewezen dat God niet bestaat of tenminste dat ik met mijn interpretatie en toepassing van de Bijbel fout zat. Of het is erg duidelijk geworden dat Jezus mij niet gebruiken wil. Of voor sommigen is het weer een bewijs dat de Bijbel niet helemaal lijkt te kloppen.

Of zal het zo zijn dat wanneer ik het gewoon allemaal doe waartoe Jezus mij oproept, Hij mij dan eindelijk écht goed kan gebruiken in Zijn plan?!

Ik weet nog niet welke stap ik moet zetten: Radicaal gewoon doen of toch maar lekker niet? Het ontbreekt me op dit moment aan moed! Maar gelukkig heb ik al die andere christenen waar tussen ik me kan verschuilen...

⁵⁶ Matt.4:19

⁵⁷ Matt.18:3

⁵⁸ Matt.28:19

⁵⁹ Joh.3:8

⁶⁰ Joh.10:4, 14, 25-29

<<OG

21.10.13 / 06.11.13

Wat moet je met die kerk... als je Jezus volgt?!